

תשורה

א

משמחת הנישואין

של

משה פינחס הכהן וחיה מושקא שיחיו

כ"ז

ט

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, י"א אדר א' ה'תשע"א

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, וביחסתו הגדול זיכנו בನישואינו צאצאיינו החתן הרב מ' משה פינחס הכהן שי' עב"ג הכהלה מרת חי' מושקא תה'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחותינו, ידינו ומכירינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאיינו שיחיו בברכת מזל טוב וחימם מאושרים בשמיות וברוחניות.

בתוך הבעת תודה לבית והוקהה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת – מיסד על הנגתו של כ"ק אדרמ"ר מהורי"ץ שחילק 'תשורה' בחותונת כ"ק אדרמ"ר נשיא דורנו – הכוללת: (א) ב' תמונות מכ"ק אדרמ"ר נשיא דורנו בהם רואים ג"כ את החתן ואביו שי'. (ב) הגהות כ"ק אדרמ"ר נשיא דורנו על חלק משיחות י"ב תמוז וש"פ בלק ה'תש"ל, הבאים כאן בפרסום ראשון. (ג) צילום גלווי' שנשלחה בכתב"ק אדרמ"ר נשיא דורנו להרחה"ת ר' משה פינחס הכהן כ"ץ ע"ה, סבו של יבדליך"ט- החתן. (ד) קיצור מתקופת נישואין הני תלתא גיסי: הרחה"ת ר' אברהם זושא זיסקין הרה"ת ר' מרדכי מענטליק והרחה"ת ר' משה פינחס הכהן כ"ץ עליהם השלום – נעתק מהספר "תולדות חב"ד בפולין, ליטא ולבניה" הנמצא בדף – בערכתו של הספרן הראשי בספריית אוגדות חסידי חב"ד הרה"ת הרה"ג ר' שלום דובער שי' ליאן, ותודהינו נתונה לו בזה. (ה) צילום בכתב כ"ק אדרמ"ר נשיא דורנו להורי הכהלה לרוגל נישואיהם.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יהיו בתוך כלל אחבי' בברכות מלאיפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית שנזוכה לרכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בקיים העיוד "מהרה ה"א ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים, קול שwon וקול שמחה, קול חתן וקול כלה" וכוכ' בಗאות האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

מוקיריהם ומכבדיהם
משפחות כ"ץ ושותחים

יום שלישי שהכפל בו כי טוב, י"א אדר א' ה'תשע"א
ברוקלין, ניו יורק.

באור פנוי מלך חיים

להלן ב' תמונות מכ"ק אדמור'ר נשיא דורנו שבhem רואים את החתן הרה"ת משה פינחס הכהן שי' עובר עם אביו הרה"ח ר' זאב יחזקאל הכהן שי' אצל כ"ק אדמור'ר. התמונה הראשונה מי"ב תמוז ה'תש"ג, בעת חלוקת "קונטרס חג הגאולה יב-יג תמוז תרפ"ח". והשנייה בעת חלוקת "לעקהח".

עליה ההאה

א. בשנת תש"כ (שנת המאותיים להסתלקות הבعش"ט נ"ע) התחיל הרב יוסף שי' ווינבערג למסור שיעור בכל מוצש"ק על הרadia, השיעור הי' בתניא. האחראים על השיעור היו חברי "וועד להפצת חסידות": הרה"ח ר' משה פינחס הכהן ע"ה כ"ץ (סבו של החתן) והרה"ח ר' מנחם מענדל ע"ה טענענבוים, ויבדלח"ט – הרה"ח ר' יוסף הלוי שי' ווינבערג.

לאחרי הסתלקות הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, אמרו של כ"ק אדמור' בשבת שבת שובה, וא"ו תשרי ה'תשכ"ה, הוועלה הצעה שבסוף השיעור יוסיפו רביע שעיה, בה יחזרו משיחות כ"ק אדמור', ורבינו אישר את ההצעה בשמחה, ואף השתתף במחצית הhootzot, ובלשונו הק': "פלגא עלי", ואך הגיה כמה משיחות אלו עבור השידורים.

מהחר ובקיים רוב השומעים היו ב'קאנטורי', לא הי' מתקיים שיעור תניא במוצש"ק. בשנת תשכ"ח-תשכ"ט הציע הרה"ח ר' משה פינחס הכהן ע"ה כ"ץ שבשבועות הקיץ יסדרו בכל ליל שני בתחנת הרadia בהרי הקאטסקילס בניו יארק (wvos) ויחזרו משיחות כ"ק אדמור'.

אב החתן הרה"ח ר' זאב יחזקאל הכהן שי' ואביו הרה"ח ר' משה פינחס הכהן ע"ה ערכו בכל מוצש"ק דשבות הקיץ הנחה קצרה מההתוועדות השבת שכלה חלק מההתוועדות), וברוב הפעמים חזר הרמ"פ את השיחה ברadia (ולפעמים, כשהלא הי' יכול, הי' חוזר בנו הרז"י).

הנחות אלו זכו להיות מוגחות (בשעתם) ע"י כ"ק אדמור' נשיא דורנו, ולפעמים הוואיל להוסיף עליהם ציונים, הערות ומ"מ וכו'.

כמה משיחות אלו הופיעו בשנים אח"כ, במהדורא בתרא (בארוכה ובפרטיות יותר עם הערות ומ"מ וכו') בסדרת הלקו"ש השבעי.

ב. השיחה דלקמן היא שילוב חלק מההתוועדות "ב' תמוז ה'תש"ל והמשכה בש"פ בלבד. בשנת תשל"ג נערך קטע מההתוועדות ש"פ בלבד (הביאור בפרש"י) מחדש ו בתוספת ביורים, ויל' בליקוט לש"פ בלבד (וах"כ הודפס

השורה משמחת נישואינו – משה פינחס הכהן וח'י מושקא שיחיו כ"ץ

בלקו"ש ח"ג ע' 78 ואילך). התווועדיות בשלימותן (בלתי מוגה) הודפסו בשיחות-קדש תש"ל ח"ב ע' 364 ואילך ("ב תמוז", ע' 405 ואילך (ש"פblk).

בתחילתה הובאו צילום עלי ההגאה, ואח"כ הובאה הנחה זו כשהגאות באות מודגשת, ובשו"ג נוספו ע"י המו"ל: מ"מ, ציונים והערות, וקטיעים מההנחות הבלתי-מוגאות.

מאחר וחסר עמוד ה' מעלי ההגאה - הושלם החסר ע"פ ההנחה הבלתי מוגחת (בהערה בשווה"ג).

וזאת למודע! שיחה זו נרשמה מלכתחילה אך ורק בכך למסור אותה בעלפה על הרadia, ולכן סגנון השיחה היא בהתאם לאופן חזרתה בע"פ, ולא בסגנון שמופיע בד"כ בדףס.

יום שלישי שחוכפל בו כי טוב, י"א אדר א' ה'תשע"א

בס"ד

אין ~~פַּאֲרָבְרִילִינְגֶּן~~^{פַּאֲרָבְרִילִינְגֶּן} פָּזָן דען חג הֲגֹוֹלָה י"ב - י"ג תְּמֻוז, דען
בפְּרִילִיאָוְנֶגֶס טָבֶג פָּזָן פְּרִילִיאָדְקְּיָעָן לֵיבָאוּוּוּתְּשָׁעָר רַבְּיָן נְעַז (וּווִי שְׂוִין
דָּעָרְצְּיָילָט וּוְעַגְעָן דען מִיטְּמַרְעָר אַיְלָגֶעָלְהַיְיָעָן אַיְן אָוְגְּצָעָר פְּרִילִיאָדְקְּיָעָן
ברַאֲדָקָעָסְטָ) אָוּן שְׁבָתָ פְּרָשַׁת בָּלְקָ וּוְאָס אַיְזַּ גָּרוּעָן בְּהַמִּשְׁנָה צָו דען פְּאַבְּרִילִינְגֶּן
פָּזָן י"ב תְּמֻוז האָט דען רַבְּי דָעַר לֵיבָאוּוּוּתְּשָׁעָר רַבְּי זָאַל גָּעְדוֹנוֹת זִיְּן מַנְאָר
גָּעְווֹעָן בָּאָרְכִּירּוּת אַיְן אַטְּפָעָן בַּיאָאוֹר דען פְּסָוק מָה טָבָו אַהֲלִיךְ יַעֲקֹב מַשְׁכְּנוֹתֵיכְּן
ישָׂרָאֵל. (בָּמַדְבֵּר כָּה, ,)

דען פְּסָוק אַיְזַּ דָּאָרָךְ אַיְנְעָן פָּזָן דִּי פְּסָוקִים פָּזָן גָּבוֹאת בְּלַעַמָּן¹⁾ הָגָם מַיְר
געִינְגָּעָן אָז דַּעַר דָּשָׁאֵל הָאָט נְלִישָׁ גָּעוֹוָאלָט זַאֲגָעָן דען פְּסָוק,
זָאַקָּעָ דַּעְרָפָאָר
וּוְאָס בְּלַעַמָּה אָטְּ דָּאָס גַּעֲזָאָגָט, גַּעֲפָנִינָט מָעַן אַבְּיָה אַיְזְדָּוָר רַבְּ עַמְרָס גָּאוּן
אַוָּן אַיְזְדָּוָר הַאֲרִיזְזָאֵל אָוּן אַיְזְ סִידָּוָר הַבְּעָשָׂאָט, אָז מִזְאָל אָטְּ מַיָּא זָגָעָן

~~בְּחַחַלָּת הַמִּפְּלָה יַעֲדָעַן אַיְגַּדְרַפְּלָאֵט~~

אָוּן עַס אַיְזְדָּוָר דַּעַר מַהְרְשָׁאֵל וּוְאָלָט גָּעוֹוָאָסָט אָז עַס שְׁטַיִיט
אַזְוִי אַיְזְסִידָּוָר רַבְּ עַמְרָס גָּאוּן (וּוְאָס עַר הַיִּסְטָן זַאֲגָעָן דען פְּסָוק פָּאָרָן
אַרְיִינְגְּגִיָּן אַיְזְ שָׁוְהָל) וּוְאָלָט עַר זִיְּרַיְעָר אַזְוִי אַוִּירְכְּעָס, קָאנְטִיגְּ אָבָעָר
אָז עַר הָאָט דען סִידָּוָר נִישְׁתְּ גָּעְזָעָן. זָוִי מִגַּעֲפִינָט אַזְוִי בָּאָ כָּמָה וּכְמָה
עֲבָנִינִים אָז צּוֹלֵב דען וּוְאָס ~~בְּגַעֲפִינֶן~~ דָּאָשְׁוֹנוֹנִים וּוְאָס פְּרִילָעָר הָאָט מָעַן זִיְּ נִישְׁתְּ

בְּעַחַת טָוָס דָּאָס אוּף אַעֲנָדְרוֹנְגָּי אַיְן דִּינְגִּים.
~~אָז לְעַזְלָאָת זִיְּנָעָן?~~ ?
מִזְאָל זַאֲגָעָן עַלְּ טָבָגָעָן צּוֹזְעָמָעָן מִיטְּ קְרִיאָת שְׁמַע אַוִּירְכְּעָס בָּלְקָ, נָאָר צּוֹלֵב
טוּחָאָן הַכִּיְבוֹרָאָה מָעַן עַס נִישְׁתְּ גָּעְזָעָן. זָוִי נִישְׁתְּ אַבְּעָר דִּי סִיבָה אַיְזְ דָּאָט
רְאוּי זַאֲגָעָן צּוֹוִי מַלְאָל אָטְּגָעָן זָוִי שְׂמָע יַשְׂרָאֵל, זָוִאָט דִּי פְּסָוקִים זַיְיָעָן

מְבָאָר שָׁבָחָן שָׁל יַשְׂרָאֵל בְּיָזָה אַיְזְנָעָן אַנְגָּלָן נְאֶגָּלָן,
בָּאָרְגְּזָעָן דָּרָבַי זָאָל גָּעְדוֹנוֹת זִיְּנָעָן אָז דִּי דָמְעַמְשָׁהָדְעָן פָּאַבְּרִילִינְגֶּן
מְבָאָר גָּעוֹוָעָן אַוִּירְכְּעָס זִיְּנָעָן אַיְגְּבָעָן אַרְתְּמָרָטְיָיָגָעָן אַפְּזָן דען פִּירָוש רַשְ׀יָה אַוִּירְכְּעָס דען
פְּסָוק.

רַשְׁיָה שְׁתַּעֲלָט זִיְּנָעָן אַוִּירְכְּעָס דִּי וּזְוִועַרְטָעָר "מָה טָבָו אַהֲלִיךְ" אָוּן אַיְזְ פְּרֶשֶׁש
"עַל שְׁרָאָה שְׁתַּחְיִיחָן שְׁאָכְּנָן כְּבָזָוְנִין זָה מָול זָה", זָוִוְילְלָעַ בְּלַעַמָּה גָּעְזָעָן זָוִי
די אַיְדִּישָׁע הַיִּזְעָר זַיְיָעָן גְּעֻבוֹתָס אָז די טִיחְיָרָע זַיְיָעָן נִישְׁתְּ אַיְגָּבָעָן
אַנְקָעָגָעָן דִּי אַגְּדָעָרָע, מִזְאָל נִישְׁתְּ קָעְבָּעָן אַרְיִיכְּזְקָעָן אַיְגָּנָעָד זָוָם צּוֹוִיְּלָעָן.
וּוְאָס דָּאָס וּוֹיִיזְט אַוִּירְכְּעָס די אַגְּלָפְּוָת אָוּן באַשְׁיְידָעָנְקָרִים וּוְאָס הָמָה גַּעֲהָעָרָשָׁם בָּאָ
אַיְלָגָעָן, וּוְאָס דַּעְפָּבָר אַיְזְ זָיָי בְּלַעַמָּה שְׁבָחָה~~אָז זְיָי נַעֲמָן~~
כָּאָז דַּעַמְקָעָן אַזְזְזָעָן אַיְזְ דָּשָׁי מִפְּרָשׁ "מַשְׁכַּנָּתְּךָ - חַגִּירָה בְּחַחַלָּת הַמִּפְּלָה

מַיִינָט דָּאָט ~~לְמִזְמְרָת~~ אַיְדָעָן הָבָעָן גָּעָרָוּת, זָוִי דַּעַר תְּרֵגָוּמָן אַז ~~"מַשְׁכַּנָּתְּךָ"~~

) זָוִי זָאָט אַיְזְ אַיְגְּבָעָן אַרְתְּמָרָטְיָגָעָן אַפְּזָן זִיְּנָעָן צּוֹוִיְּלָעָן.

- ב -

דער פירוש אין רשי' קומט בהמישך צו דעם ווואט רשי' טיביטש אפ פריער
(כד,ב) איז בלעט האט געדען זוויי יעדער שבט דוחט פאר זיך, און זיבגען נישט
אויסגעטימיט, אויניך האט ער געדען זוויי די אידיעש היינצען זיבגען געבעויטס מאזאל
נישט קעגען אריגינקוקען איליגער צום איזוינטען, האט דאמ איהם באוירקט
ער זאל זאגען "מה טבו אהלייך יעקב משכנתיך ישראל"^א

נאן דעם בילדיגונג רשי' נארך א פירוש, "דבר אחר מה טבו אהלייך, מה טבו
אהל שילה ובית עולמים בישובן שAKERיבין בהם קרבעות לכפר עליכם", איז "מה
טבו אלהיך" באציג זיך דאמ אויף דעם משכנת שילה און דער בית המקדש זואט
דארט האט מען מקריב געווען קרבנות וועלכע האבען מכפר געווען אויף די בעיריות
פונן אידען.

"משכנתיך – אף כהזה חרביין, לפיה שם משכון עליכם וחרבנן כברה על הנפשות
שנאנבר כליה ה", את חמתו ובמה כליה זייכת אש באיזו". "משכנתיך" – מיננט איז
אויריך בשעת דער משכנת שילה – איז דער בעט המקדש זיבגען חרוב געווארען, איז
זיעינער חורבן א כברה אויף די לעבענען פון אידען, ואודרום דער אויבערשטער
האט דאמ צוועגעטמען בא אידען אלס א משכון, און רשי' בילדיגונג אויף דעם א
ראוי" פון א פסוק "כליה ה", את חמתו, איז דער אויבערשטער האט אויסגעטלזאט
זיין צארען, צו וועעפלזאט דערמת וויאט אש באיזו, ער האט אנגעזנדען א
פעריער אין ציון (אונן חרוב געמאנט דעם בייחמ"ק).
אין דעם פירוש רשי' זיבגען פאראן עלילכע האבען וועלכע זיבגען נישט
פארשטיינדייך.

ערשטענעם דארך מען פארשטיין איז דער פירוש איז דער פירוש איז דער פירוש
עניבנו של רשי' איז דארך אויניך טיעען דעם צוועגען דעם צוועגען דעם צוועגען דעם צוועגען
אונן נישט ברידיגגען דרישות רז"ל און דעלגileyיכען, (סידען זועפ עס איז זועג
זום שט הכתוב) מוז מען זאגען איז זוליב א שועעריקיטים וויאט ס איז פאראן
אייז דעם ערשות פירוש איז דעם צוועגען פירוש. רשי' קען
אבער נישט לעבענען נאר ליגט דעם צוועגען פירוש וויאט איז איז זועג
פאראן שועעריקיטען, דעריביגען מוז דעם צוועגען צוועגען פירושים, פון
וועלכע דער ערשות פירוש העטבת דער עיקר.

הארך מען זיבגען די שועעריקיטים אין דעם ערשות פירוש, און זוי איזו
מייט דעם צוועגען די שועעריקיטים איז דעם ערשות פירוש זועג
סיטיטש מוז אבער בליליבען דער פירוש עיקרי, איז צוועגען צוועגען דער ערשות
ערקלערען.

אויניך נישט פארשטיינדייך אין דעם צוועגען פירוש פון רשי' איז "מה
טבו אהלייך" גיט דאמ אויף משכנת שילה און בית עולם, פארוואט דערמאט נישט
רישי אויניך דעם משכנת וויאט איז געווען דאן בשעה מעשה בא די אידען איז מדבר?

בשבעה רשי' וויל זאגען די מללה פון משכנת שילה און בית המקדש זאגט

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, י"א אדר א' ח'תשע"א

- ג -

רש"י אל מהלט דארט מקריב בעזען קרבנוֹת וועלכע האבען מכבר געוווען אויף די עבירות פון איידען. אייגנטלייך אליז דאר נישט דאם בעזען דער עיקר עגין פון משכן אורן בבית המקדש, דער עיקר עגין זיינערעד אליז דאר בעזען וויאם טיטיפט בפירוש אין פסוק "וועשו לי מקדש ושבתהי בתוכם", אליך דארט זאל דרען גטיליכקיות, אורן דא זאגט רש"י אליך מלחה פון משכן שילה אורן בית עלומים אליז "שמקריבין בהם קרבנות לכהן עלייכם"? דאס וואס רש"י טיטיפט לויט דעת פירוש "משכנתה" אליך דער אויבערשטער האט צווענומגען דעם מאקס אביהמ"ק בא יידען אלש משכן פאר די עבירות פון איידען, זאגט דאס שגדין רש"י אלזונמל אין פרשת פקודתי (לח, בא). דארט ברידינגט אבען רש"י נישט קיין ראיי, פון א פסוק אויף דעת אויף זאל רש"י טוט בא אונזן אין פרשת בלך, ולכראה אויב אל מ"דארך אנקומען צו א ראיי, פון א פסוק בכדי בעסעד צו פארשטיין דעם פירוש-וואאלט דאס רש"י געדארטט מאן דעם ערסטען מאל וואס ערד ברידינגט דעת פירוש, אורן נישט ווארטען בי"ז ערד חייז דאס מפרש א צוועיטען מאל, אורן דא צעמן אין דא רש"י טוט פונגקט פארקעקט, דעם ערסטען מאל (אליך פרשת פקודתי) ברידינגט נישט קיין ראיי פון א פסוק, נאר דזא דעם צוועיטען מאל מוז רש"י אנקומען צו א ראיי, פון א פסוק?

אליך דאך יעדער ווארט מאזוק, דארף מען פארשטיין פארוואס בשעה רש"י טיטיפט אם "מה טבו" אליך דאם גייט אויף משכן שילה אורן בית עלומים זאגט עד "שמקריבין בהם קרבנות לכהן עלייכם", בשעה אבער רש"י אליך מפרש מאקס אל "משכנתה" אליך דאם גייט אויף דעת בעהה ליהט אליך לאחר הורבען זאגט עד "וחרבנן כברה על הנפרשות", וואס אליך דא רש"י אויסען מיט דעת צולגייגען עד דיל כברה אליך "על הנפרשות"?

עבינו של רש"י אליך דאך צום אלעט ערסטען פדרש זיינע דעת פסוק לוייט פשוטו של מקרא, עס צאל זיינין פארשטיאנדייך/צ'אן בגין חמלה למרא, נאך דעם וואס מאיז מבادر די רש"י לוייט פשוטו של מקרא, קען מען געפיגען וויא אליך דש"י זיינען פאאנן א פולע דיזוקים אליך הלכה אורן אגדה אורן אויף ייננה של תורה – פנימיות ההוראה. ואילו גוונן גענונו עליין אונזין אונזין?

וויא אויבען דערמאנט קומט דער פסוק פון מה טבו האחד יעקב בהמשן צו וירא אה ישראל שכן לשפטינו, אורן וויא דשיי אליך דארט מפרש עד האט געצען צוועי מעלות בא איידען, ערסטענס איז בשעה צדי רוזען רוחת יעדר שב באודונגער, אורן אויך וויא די היינזער זיינען געבות איז מאָקען נישט ארייניקווען איבכער צום צוועיטען.

דער מקור אויף די בידיע עבינויים נעטט רש"י דערפונן וואס דאך פסוק זאגט "לשפטיו", ד.ה. אליך ערסטענס האט עד געצען ציינער, געגען געגען דאך מאָקען – פָּזְנֶרְטַּן, פָּרָפָּן אבער וואס עם טיטיפט "לשפטיו" (אורן נישט לשפטים אורן דאס גלייכען) לערגנט רש"י אויך אבְּדֵען אורן וויא די היינזער זיינען גענוזען געבות איז גלִיכְעֵן גִּמְפֶּנְדְּגִּילִינְגְּן (אַיְלְבְּן, צִ'גְּרָן)

השורה משמחת נישואינו – משה פינחס הכהן והי' מושקה שיחיו כ"ז

- 7 -

אין ATA אופן ווואם וויאיזט אויף די אידיעש אנטיעוטה.

וואלט דאר לוייט דעם געדראטס אויסקומען איז פריער זאל ער ליזבן
דעם אופן וויאיז דיב אידען רועען (יעדר שבט פאר זיך) ווואם דאס צעה בען בלידער
אוון דערנאר וויאיז זיך הייזער זייןגען געוווען געבעויט, לפועל געם-מעט
איז פריער זאגט בלעט "מה טבו אהליך" על שראה מהחיהן שאיבן מכובניין זה
מול זה" אוון דערנאר יושבנוהיך" ווואם דאס מיאיגט זיך חני", דעם אופן
ויאיז זיך אידען האבען גערוטן. (6)

מאז די שללה מוז רשי"י אנקומען זו נאן א פירוש איז דאס גיטט אויף
דעם מאכון שלילה אוון בית עולמים בלבנים זאגטן (7)

פריער איז רשי"י מפרש (כג, כח) איז בלעט האט געדאגט איז ער ווועט
דעראמאנען די עבירות פוֹשֶׁא אידען במילא ווועט ער קענען זאגטן איז דאס גיטט אויף
ווואם ער וויל, דער אויבערשטער האט דאס אבער נישט געווואט, דעריבער האט
עמ' געדאגט "מה טבו אהליך יעקב" איז דער אויבערשטער האט געהיסען אידען
בזיען דעם מאכון שלילה אוון דערנאר דעם בית המקדש איז דארט זאל מען מקריב
זיין קרבנות וועלכע זאלען מכבר זיין אויף די עבירות פון אידען. מילא
האט קיין ארט נישט איז בלעט זאל דערמאנען די עבירות פון אידען, ווילילע
דורך מקריב זיין קרבנות אין ביהם"ק איז דאר דער אויבערשטער מוחל אויף
די עבירות,

האט איז אבער נאן בזונע די עבירות אויף וועלכע א קרבן איז מכפר,
ווואם דאס איז דאר א שוגג אויף וועלכע א קחטה איז מכפר, און אפלו א שם
ווואם איז מכפר אורף א מזיד איז דאר דאס אבער גאר איז מילא זונט אויף אימת
אייז נישט פאראן קיין עונש מיתה, גונט איז אבער די כביה אונט זאגטן די עבירות
ווואם אויף זיין איז פאראן א עונש פון מיתה, (8) (9)

האט חרוב געמאכט דעם ביהם"ק אוון איהם געבעונן אלץ מאכון און דאס איז
מכפר "על האבשות", ד.ה. אויף די עבירות וועלכע זאגטן מהייב מיתה,
אבער דורך דעם חורבן ביהם"ק ווערטן אויף די עבירות תחכבר,
אייז פסוק טרייט דאר אבער זונט זונט גאנט האה וויהרטה אורתה, איז
ער ווועט יא האבען א עונש מיתה, דעריליבער ברילדנטס רשי"י א ראי, פון א פטוק
איז כלה" חמוץ – ובמה כלה – ויצאת אש באיזין, ווואם דאס איז חורבן ביהם"ק.
דער פירוש קען אבער נישט קומען אלס דער ערשותר פירוש פון רשי"י

ווארום לאיט פלומן של מקרא – ווואם דאס איז דאר עיקר ענגן פון רשי"י –
יעוד איז ביטחון ווילס ווילס זעם ביהם"ק וחורבן, נאר פאנט זונט זונט עס איז
פאראן א שוערליקיט איז דעם עריטקסט פון רשי"י, בריגינטס רשי"י אויף א גויטטען
טיטיט, דער עיקר פירוש בליגיטט אבער דער ערשותר.
(הלאגבטה לא נא, בהחומרה החיה, למ"ש רשי"י נקט מאכון שלילה, גאנט גאנט גאנט גאנט
ולא המשכן שהי' בעה הוא במדבר?) (10)

יום שלישי שhortcopel בו כי טוב, י"א אדר א' חתשע"א

- 1 -

פארקערט וויז די פאדערונג פון צוֹרָה, מאנט בא איהם איז ער זאל גיין אונגעטען זוּז
לויזס וויז זעס פאסט פאר א חתן, אמא אמא וווארום אידען ווערטן אונגערטפען חתן
צוֹרָה ווועלכע וווערטן אונגערטפען בלה, וויז ערקלערט אין מדרשי רז"ל,
אונן חורה מאנט נאך איז די צניעות זאל זיינן אין אט אופן אד אפילו א
גוויז נאך אליידער ער גיטט אידין אונגערטפעינג פון די אידישע הויז, נאך
קוקענדיך פון דראיסען זאל זיינן אנטטיג איז אין די הויז פירט מען זיך לויטט
דעם אויבערשטענס פאראלאנג, אונן עלאג אונט, אויף דעם אויבערשטענס ברבות,
פובקס וויז זעס איז געווען בא בלעט, איז שטיינענדיך פון דערויזטענס האט
ער געען לויט וויז די אידישע הייזער זיינען זיך וווערט די ברכה פון אויבערשטען,
פידען זיך ע"פ צניעות, אונן דערדאַר זיינען זיך וווערט די אידיען
קריגט יעדר איד דעם כה דאס אויטצפערען אַלְאָאַז דער החהלה פון
אלע ד' חלקו שו"ע זילז צוֹרָה זיינן זיך
ווראַס די החהלה פון ד' חלקו שו"ע איז מיל-טְבָּאָס מִפְּנֵי המליגים', איז
א איד זאל זיך נישט שעמען אונן נטפל ווערט פון דל ווועלכע לאכען פון איזען
אַז,

איין דעם וווארט "מליגים" איז אַפְּרָאַן נאך א טיינש פאַרְקוּרֶם,
מלשון שפה עוגלים, ד.ה. איז א איד זאל נישט נטפל ווערט פאר די ווועלכע
פירען זיך איז קרום ווועגן.
ווארט זיך פירען זיך נישט ע"פ צניעות, נישט נאך דאס איז
פארקערט פון דעם ווערג פון צוֹרָה, נאך דאס איז פאַרְקוּרֶט פון דעם דרכ' היישר,
פארקערט פון דעם ווערג פון צוֹרָה, אונן איז חלק פון קערפער ווועלכער
בְּגַדְלָע בְּשָׁעָה מִפְּרִיט זיך נִשְׁתַּחֲזָה, אונן איז קערפער ווועלכער
דאָרָף זיינן פאַרְדוּקָס איז אונגערטפעס דריינט דאס זיך זיך זיך זיך זיך זיך זיך
עס זוּירקט נישט איז יונעטס שכל זאל בעסער אַרְבָּעָן, אַפְּגָב נישט איז בא יונעט
זאל זיך ענדערלען צוֹם גוֹטְעָן דער דרכ' אַחֲרָה פאר זיינע עלטרען, ברידער אוון
שוועטער, אַדְעָר אַפְּילו פאר זיינן אַיְגָעָנָד פָּרוּי, אַדְעָר דאס זאל איהם באַוּוּרְקָעָן
אויף געבען מעדער זדקה.

די אַיְגָעָנָד זיך זואָס וווערט אונגעטען בשעת מִגְּיִיט אַנְגָּעָטָן נישט לויט
די פאַדְעָרָונְגָעָן פון צניעות, איז אַטְמָדָר איז בִּז אַיְצָטָר בא דעם אוּוִיטָעָן
געווען זיינן רע באַהֲלָעָן דער אַהֲלָעָן אַז שְׂטוּרָעָם אונן טעטפערעטנטשעלטער ער איהם
דאָס פָּאַנְגָּדוּרְפָּלְאַקְעָרָן, אַז עַלְמָן זיך זיך זיך זיך זיך זיך זיך זיך זיך
קדוט אַפְּמָמָס אַז אַלְפָּרָטָט מַעַן דְּלָעָפָּט אַרְגָּנָטָט, דְּאַלְפָּרָטָט זאָרָן
זאָרָן שְׂמָן אַז אוּוִיטָעָן זואָס דאס אַז אַפְּאַרְקוּרֶם ווערג, זאל דער
אויבערשטער אַפְּהָיְטָעָן.

וואָלֶט מַעַן גַּעֲגָנָגָעָן אַז אַלְיִיכָּעָן ווערג ווֹאָלֶט מַעַן גַּעֲגָנָגָעָן זאָ דער
צְבוּעָק אונן צְיִל פון לעבען איז אלְיִין זיינן גוֹט אָוּן באַוּוּרְקָעָן דעם אוּוִיטָעָן

השורה משמחת נישואינו – משה פינחס הכהן והי' מושקה שיחיו כ"ז

- ٤ -

ג'יינן אין דעם ריבטיגען וועג, אַלְכָמָעַן אִלְכָמָעַן

אוֹן בשעת איד ניבט אוֹס דע' בחות וואס דע' אוּבִיטערער גיט איהם
אוֹן ערד וווערט נישט נתפעל פון דע' וועלכע ג'יינן אוֹן דע' קרכט וועג, אוֹן
פערען זיך פארקערט פון דרע' האביבערת, נאר פירט זיך לוויט דע' אַבְּוֹדִיךְ זוּבְּגֶעֲן
פון שלוחן ערוך, דאן איז ער א כל' אוֹיף דע' ברכות פון אוּבִיטערשטען.
דע' ענין פון צניעות באצט זיך נישט נאר איז אַבְּבָאָלָאָךְ בְּרוּעַן
נאָר מיט דע' צעלבע וויבטיגקיטים אוֹיך' זוּ אַנְכְּבֵילָעָן, ווע' אַרְקְלָעָר אַיך' שׂוּעָע
די אַיְנָגָעָלְהַיְתְּעָן פון דע' דילגיטים פְּרִיָּה בְּנוֹגָעָ פְּרִיָּה אַרְן סַיִּד בְּנוֹגָעָ מענערע
בְּאַזְּוֹנְדְּעָרָט אַיְנָגָעָלְהַיְתְּעָן פון צניעות אַיך' דע' זומער מאָגָעָן,
וואָס דאן געפִּינְט פְּעָן זיך דאן אוֹיף ווּאַקְיִישָׁעָן, אַמָּח טאָקָע אֵז פון תורה אוֹן
מצוֹהָר האָט אֵיד קְרִימְנָאָל גִּלְשָׁן קְרִימָן ווּאַקְיִישָׁעָן, צְיִינְגָּעָן אַבְּעָר פְּאַרְאָקְטְּבָעָן
וועלכע מאָכָעָן אַטְּפְּעָן ווּיְבָאָלָד אֵז מְגַעְפִּינְט זיך אוֹיף ווּאַקְיִישָׁעָן
זִיְּגָעָן פְּאַרְאָקְטְּבָעָן זַאְכָעָן ווּאָס אַיך' שְׁאָטָט ווּאָלָט פְּעָן עס טאָקָע נִישָׁעָן
געטָעָן, אַיך' אַקְנָטְרִי אַבְּעָר מְאָכָל נִישָׁעָן אֵז מְגַעְפִּינְט פְּאַרְאָקְטְּבָעָן אוֹיף אֵיד
מצוֹהָר אוֹן אַפְּילָו אוֹיף אֵיד פְּרָט פְּרָט אַמְּזָה, אַלְכָמָעַן אַלְכָמָעַן
לערנט אוֹבָד תורה ווי אַודִי זיך אֵז פְּרָעָן אוּרְבִּינְגָּן דעם פְּרָט:
אַפְּרָט, אַד אַהֲלָו ווּיְדָבָרְתָּן תָּאָפְּרִיט אַדְּרִיט אַדְּרִיט אַדְּרִיט אַדְּרִיט
אַיְסְטוּוֹיְלִיבָּעָן ווּאַינְגָּונָן אַרְן שְׁבָן מִינִינְט דָּס אֵידָה קְבָּעָא,
וועַעַן קְעַן מְעַן דֻּעָרְקָעְנָה אֵז מְגַעְפִּירָט זיך לְוִיטָּהָרְכִּידָּה, אַרְן מְעַן
פְּאַרְוּוֹידְקָלִיבָּט דעם "אל יִבּוֹשׂ מִבְּנֵי הַמְּלָעִידִים", ווי אַזְּבְּעָבָן גַּעַטִּיטָּשׁ, בשעת
מְזֻעָם אַזְּמָה טְבוּ אַהֲלִיבָּר, אֵז גַּעֲפִינְגָּנְדִּיק זיך אַין אַהֲלָ, אֵיד דִּירָת עָרָאי,
אוֹיף ווּאַקְיִישָׁעָן, אוֹן דאן "רָאָה שָׂאִין תְּחִיהָמָן מְכוֹנוֹנָת", אַיז אַסְיָּמָן אֵז
מְאַיִּז רָאוּי לְבָרְכָת הָר, בֵּין אֵז דע' בָּרְכָת פָּרָן וּשְׁרָאֵל עָוָשָׁה חִילָּה.
אוֹן זַאֲלָ זִיכְּרָן – ווי דע' רָבִי זַאֲלָ גַּעֲזָוָבָן זִיכְּרָן האָט מסִימָים גְּעוּזָן
דעם שבת זִיכְּרָן פְּאַרְבְּרִיְיְגָעָן –
אֵגְזָזְגָּטָעָר זְוּמָעָר אוֹרְפְּרִילִילִיכָּעָר זְוּמָעָר אוֹן אֵחֶלֶת זִיכְּרָעָר זְוּמָעָר
אַמְּהָוָן שְׁלָוָן וְשְׁלָוָן הַשְׁקָת וְבַטָּח, אַרְן לְעַלְעָרָן זַאֲלָעָן מְגָדָל זִיכְּרָן זִיכְּרָעָר קִינְדָּר
לְתֹרְהָה וּלְחוֹפָה וּלְמַעַשָּׂט מְתוּךְ נְחָת וּהְרָחְבָּה.

בס"ד. משיחות י"ב תמוז, וש"פblk, י"ד תמוז ה'תשל"ל*

(או³) אריאנגיינדייך אין שוהה. הגם מיר געפינען או דער רשל האט נישט געוואלאט זאגען דעם פסוק⁴, טאכע דערפאר וואס בלעט האט דאס געזאנט, געפינט מען אבער שוין אין סיידור רב ערמרם גאנַן⁵ אין סיידור הארייז'ל אוון אין סיידור הבעש"ט, או מיזאל דאס יא זאגען בהתחלה התפלה יעדען אינדעפרי.

אוֹן⁶ עס איז רעכט אויב דער מהרש"ל וואלאט געוואסט אוֹז עס שטייט איזו אין סיידור רב ערמרם גאנַן (וואס ער הייסט זאגען דעם פסוק פארץ אריאנגיין אין שוהל) וואלאט ער זיכער איזו אויך געפירת, קאנטיג אבער אוֹ ער האט דעם סיידור נישט געזען. ווי מגעפינט איזו בא כמה וכמה עניינים אוֹן

ויבאלד אוֹ דאס איז אַ מנהג וואס איז נתקבל בכל תפוצות ישראל, איז דאך פארשאנדייך אוֹ דאס איז אונַן עינַן עיקרי (המנהגה בלתי מוגה – ש"פblk).
(3) משמעות מחוזר ויטרי (תפילת המנהגה).

(4) שווית מהרש"ל ס"י ס"ד (הובא בעט"ז או"ח ס"י א' סק"ה, באליה רבה ס"י מ"ז סק"י ובסידור עב"ץ). וכן משמע מאחוריהם (סדר התפילות שער השמינוי).

(5) וואס איז דעם ערשותן סיידור. אוֹן דארט שטייט אוֹ מיזאל זאגן דעם פסוק ניאר בתחילת התפילה, נאר אויך יעדער מאל וואס מ'קומט אריאן אין ביהם"ד, אפיילו אוֹ דאס איז כמה פעמים בכל יום (המנהגה בלתי מוגה – ש"פblk).

וראה ב"שער הכלול" בו נhabאר מדויע לא נהגינו? אמרו בכל פעם שכנים לבייהם".

(6) כ"ק אדמור"ר שליט"א העביר קולמוס על קטע זה לסמן למחוקק, וכותב בצדיו זה נאמר בראם (ברר מוקדם) שלא ראה הס"י.

אין די פארבר"ינגענס פון דער חג הגאולה י"ב – י"ג תמוז, דער באפריליאונגע טאג פון פריערדייקען ליאבוואויטשער רבין נ"ע (ווי שווין דערצילט וועגן דעם מיט מעערער אינצעלהייטען אין אונזער פריערדייקען בראדקעסט) אוֹן שבת פרשתblk וואס איז געוווען בהמשך צו דעם פארבר"ינגען פון י"ב תמוז האט דער רבינו דער לייאבוואויטשער רבינו זאל געזונט זיין מבאר געוווען בארכיות אין א טיפען ביואר דעם פסוק מה טבו אהיליך יעקב משכנתיך ישראל (במדבר כד, ז).

דער פסוק איז דאך אינע פון די פסוקים פון נבאות בלעט ווי עס איז אינגעשטעלט געווארען וגאט מען דעם פסוק בהתחלה התפלה¹, אדער ווי אנדערע פירען זיך

* רשימה משיחות זו הייתה למראי עיני כ"ק אדמור"ר שליט"א, ותיקו והוסף כמה פרטימ. – המוביל.

(1) סיידור רבינו הזקן. וכ"ה במחוזר ויטרי, ובספר מהרי"ל, ועד.

(2) אויך דעם פסוק איז רשי' מבאר "שרהה פתיחון שניינו מכונני זה מול זה", וואס דאס באוויויט דעם עיין פון צניעות, אוֹן אט דא זעט מען או בשעת עס הוייבט אוֹן דער טאג, אוֹן מיזארכ שטעלן ואווענין לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, אוֹי לכל לראש דערמאנט אַיד "מה טובו", דער עניין פון צניעות....

... און מ'זאגט דאס איז נאך פאר לימוד התורה. אוֹן איז תפילה גופא זאגט מען דאס בתחילת התפילה, נאך פאר החדו לו ה' קראו בשם, ביז איז "מה טובו" גופא איז דאס דער ערשותר פסוק און די התחלת (המנהגה בלתי מוגה – י"ב תמוז).

זין איגענארטיגען אופן דעם פיריש רשיי
אויף דעם פסוק.

רשיי שטעלט זיך אויף די ווערטער
מה טבו אהליך¹² און איזו מפרש עעל שראא
פתחהין שאינן מכונין זה מול זה, ווילע
בלעム האט געוזן ווי די אידישע הייזער
זינגען געובייט או די טירערן זינגען נישט
איינע אנקעגן דיאנדער, מיאאל נישט
קענען ארייניקוקען איינער צום צווײיטען.
וואס דאס ווייזט אויף די צניעות און
באשידענקייט וואס האט געהערשט בא
אידען, וואס דערפאר אוין זיין בלאם משבח
און זאגט¹³ און זיין[ען] רואוים לברכה:
כenhאים נטיו גו¹⁴.

נאר דעם איז רשיי מפרש "משכנתיך –
חנויותיך כתרגומו". און "משכנתיך" מיינט
דאס דעם אופן ווי די אידען האבען גערוט,
ווי דער תרגום טווײיטשט¹⁴.

דער פירוש אין רשיי קומט בהמשך צו
דען וואס רשיי טווײיטשט אפ פריער (כד, ב)
און בלעム האט געוזן ווי יעדער שבט רוחט
פאר זיך, און זינגען נישט אויסגעמישט,
אויך ער האט געוזן ווי די אידישע הייזער
זינגען געובייט מיזאל נישט קענען
اريיניקוקען איינער צום צווײיטען, האט דאס

חוליב דעם וואס מגעפינט ראשונים וואס
פריער האט מען זיין נישט געהרט טווט דאס
אויף אונדערונג אין דינימ⁷.

פון די ראיות אויף יא זאגן בריניגט מען
וואס די גمرا זאגט⁸ און די חכמים האבען
געוואלאט קובע זין מיזאל זאגען אלע טאג
צואמען מיט קריאת שמע אויך פרשת בלך
ובלעם, נאר צוליב טורוח החיבור האט מען
עס נישט געטהן. וווען נישט אבער די סيبة
אייז דאס ראוי זאגען צוויי מאל א טאג
פונקט ווי שמע ישראל, וואר[ען] דיא פסוקים
זינגען מבאר שבון של ישראל⁹, א.ג.ו. ווי
מבואר אין גمرا דארט (ברכות ..¹⁰) אוד
האט מען ארייניגגעשטעלט פסוקי נבאות
בלעם אין מוסך דראַה לא הבית און בעקב
וגראַ¹¹. און נאָך ראיות.

דער רב זאל געוזנט זין האט אין דעם
שבת'דייקען פארברײַנגען מבאר געווען אויף

(7) הלכות מכירת חמץ לרביינו הוזקן בתקילתו.

(8) ברכות יב, ב. ובירושלמי ברכות פ"א, ה"ה.
ולהעיר מהשינויים בין דברי הכלבי והירושלמי:
ביבלי – "בקשׁו לקבּוע פרשות בלאק בקריאת שם".
ירושלמי – "בדין היה שחו קורין פרשות בלאק ובלעם
בכל יום". ואכ"מ. – המoir.

(9) פון דערפֿון איז א הוכחה און דאס איז א עניין
נzechי, ביין אין א אופן איז כאלו גער עניין האט זיך
איצטער אפגעטאן, וויל דאס איז א עניין שבכתב, און
ווי דער איגאטשאוער זאגט (און איז שווין
איצטער אפגעדרוקט) בכל בונג א עניין שבכתב
(ווארום כתב איז א דבר קיים), וכפרט או סערעדט
זיך דא וועגן א עניין ואס שטייט איז תורה שבכתב,
און אין דעם איז פאראן בידע עניינים: תורה בכלל
אייז א דבר נzechי, און אין תורה גופא איז דאס זיט
בע"פ נאר בעגב (מהנהה בלתי מוגה – "יב תמו").

(10) במת' ברכות שם לא נמצאו עניין זה, ובנראה
הכוונה ל"ה לב, ב.

(11) פרשתיינו כב, כא.

(12) פרשתיינו כב, כג.

(13) פרשתיינו כד, ג.

(14) לכאר' האט דאר "משכנתיך" ניט קיין
שייכות מיט "חנויותיך". וואו ליגט אין דעם וארט
"משכנתיך" דער עניין פון "חנויותיך"? דערפֿאר
רשיי זאגט ("תטרגומו"), ער בריניגט א ראי' פון
תרגם און דער פירוש פון "משכנתיך" איז
"חנויותיך" (הנהנה בלתי מוגה – ש"פ' בלט).

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, י"א אדר א' ה'תשע"א

דער אויבערשטער האט אויסגעלאזט זיין צארען, צו וועמען און דורךואס? דערמאיט וואס ויצת אש בעזין, ער האט אנגעזונדען א פיער אין ציון (און חרוב געמאכט דעם ביהם"ק).

אין דעם פירוש רשי זיינען פאראן טיליכע זאכען¹⁸ וועלעכע זיינען נישט פארשאנדייק.

ערשטענס דארף מען פארשטיין פארוואס דארף רשי זיינען ברײינגען צוויי פירושים, ענינו של רשי אין דאר – ווי רשי זאגט עס מעדערו מאל אין זיין פירוש עה"ת¹⁹ – אויסטיטישען דעם פסוק לoit פשוטו של מקרא און נישט ברײינגען דרישות רוזל און דעסגליכען, (סידען ווען עס איז נגען צום פשט הכתוב) מווע מען זאגען און צוליב א שועעריקיט וואס עס איז פאראן אין דעם ערשות פירוש – מווע רשי אנקומען איך צום צוויטען פירוש. רשי קען אבער נישט לערנען נאר לoit צוויטען פירוש ווארים און איהם איז איך פאראן שועעריקיטען (און נאכמער ווי לויטן ערשות פירוש – אונ"פ וואס די קושיות לויטן פי' האי נעמט ער אראפ), דעריבער מווע רשי זיינען צוויי פירושים, פון וועלעכע דער ערשטענער פירוש אין דער עיקר.²⁰

(18) "און א שיעור קשיות" (מחנהה בלתי מוגה – ש"פ בלאק).

(19) ראה פרש"י בראשית ג, ח "ואני לא באתי אלא לפשוטו של מקרא". ובעוד מקומות.

(20) וויבאלד אין דער ערשטענער פירוש איז מעך קרוב אל הפשט ווי דעם פירוש שני, ברײינגעט דאס רשי אליך פירוש אשון, פואר דער פירוש שני, וואס איז ניט איז קרוב אל הפשט, וכמדובר כמ"פ הכללי רשי" (מחנהה בלתי מוגה – ש"פ בלאק).

איהם באויריקט ער זאל זאגען "מה טוב אהליך יעקב משכנתיך ישראל וגוי"¹⁵.

נאך דעם ברײינגעט רשי נאך א פירוש¹⁶, דבר אחר מה טבו אהליך, מה טבו אهل שילה ובית עולם בישובן שמקרכין בהם קרבות לכפר עליהם, אז "מה טוב אהליך" באצט זיך דאס אויף דעם משכן שילה און דער בית המקדש וואס דארט האט מען מקריב געווען קרבנות ועלעכע האבען מכפר געווען אויף די עכירות פון אידען.

"משכנתיך – אף כשהן חרביין, לפי שם משכון עלייכם וחרבנן כפירה על הנפשות שנאמר כליה ה' את חמתו ובמה כליה ויצת אש בעזין". "משכנתיך" – מינט אז אויך בשעת די בתה המקדש זיינען חרוב לעבענס פון אידען, איזו זיינער חרבנן א כפירה אויך די האט דאס צוגענו מען בא אידען אלס א משכון, און רשי זיינעט אויף דעם א ראיי פון דעם פסוק "כליה ה' את חמתו"¹⁷, אז

(15) דער לשון "מה טובו" איז אן עניין פון התפעלות, און וואס האט בלעם געווען בייז וואנטעט איז ער איז געווען בהתפעלות? איזו רשי"י מבאר, או ער האט געווען ו"פתחוון שאינן מכובין זה מל זה" (מתנהה בלתי מוגה – ש"פ בלאק).

(16) די אלע פירושים זיינען ניט קיין באזונדערע פירושים וועלעכע והאבן צווישן זיך קיין שייכות ניט, נאר אלע פירושים זיינען דאר פארבונדאע, ובמכח"כ מענייני העולם. מה דאר איז ענני העולם זאגט מען איז יעדער ואיך איז בהשגה פרטיה, און ווען צוויי עניינים זיינען בסמכיות ייינער צום צוויטען איז פארשאנדייק איז זיינער תורה, איז עניינים וועלעכע זיינען בסמכיות האבן צווישן זיך א שייכות, ובפרט איז זיינען בידיע איז איז פסוק, איז דאר זיכער איז זיינער האבן צווישן זיך א שייכות (מחנהה בלתי מוגה – ש"פ בלאק).

(17) איכה ד, יא.

דארט זאל רוען ג-טליכקייט²⁴, און דא זאגט רשי"י איז די מעלה פון משכנ שילה און בית עולמים איז "شمקריבין בהם קרבנות לכפר עליכם ?"

דאס וואס רשי"י טייטשט לוייט דעם פירוש "משכנתיך" איז דער אויבערשטער האט צוגענומען דעם ביהם"ק בא אידען אלס משכנ פאר די עבירות פון אידען, זאגט דאס רשי"י און איז פרשת פקודי (לח, בא). דארט בריגנט אבער רשי"י נישט קיין ראיי פון א פסוק אויף דעם אוזו ווי רשי"י טוט דא אין פרשת בלך.

ולכארה איב איז מידארף אנקומען צו אראי' פון א פסוק איז משכנ – מיינט משכנ – און בכדי בעסער צו פארשטיין דעם פירוש, ואילט דאס רשי"י געדארפט טאן דעם ערשות מאל וואס ער בריגנט דעם פירוש, און נישט ווארטען בי ער איז דאס מפרש א צויזיטען מאל, און דא זעל מען איז רשי"י טוט פארקערט, דעם ערשות מאל (אין פרשת פקודי) בריגנט ער נישט קיין ראיות, נאר דוקא דעם צויזיטען מאל מוו רשי"י אנקומען צו אראי' פון א פסוק ?

אין רשי"י איז דאך יעדער ווארט מדייק, דארף מען פארשטיין פארוואס בשעת רשי"י טייטשט אפ "מה טבו" איז דאס גייט אויף

(24) פון רשי"י איז משמע או איב מיזוות זאגן דעם בן חמץ למקרה איז דער מעלה וואס בלען האט גיעזען איז די מעלה פון "ישכני בתוכם" (וואס ער האט שוין געליגנט פרייער [כט' תרומה]), וועט ער ניט פארשטיין פארוואס בלען האט גיעזאגט "מה טבו אהליך". ווען איז דאס יא פארשטייניך נאר בשעת מיאגנט איז ער האט גיעזען דער מעלה שמקRibbin בהן קרבנות לכפר עליהם ! לבאי איז דער מעלה פון "ישכני בתוכם" נאר גערטער מעלה פון דער מעלה "شمקריבין בהן קרבנות" ! (מהנהה בלתי מוגה – ש"פ בלאק).

וואס זיינען די שוערייקיטן אין דעם ערשות פירוש, און ווי אוזו וורטעעס פארענפערט מיט דעם צויזיטען פירוש, און פארוואס מוו אבער דער ערשטער טיטש כל'יבען דער פירוש עיקרי ?

אויך איז דעם צויזיטען פירוש פון רשי"י איז נישט פארשטייניך : איז²⁵ מה טבו אהליך גיט דאס אויף משכנ שילה און בית עולמים, פארוואס דערמאנט נישט רשי"י אויך דעם משכנ וואס איז געווען דאן בשעת מעשה בא די אידען אין מדבר ?²⁶

בשעת רשי"י וויל זאגען די מעלה פון משכנ שילה און בית המקדש זאגט רשי"י איז מיהאט דארט מקריב געווען קרבנות וועלעכע האבן מכפר געווען אויך די עבירות פון אידען. איינגענטליך איי דאך נישט דאס געווען דער עיקר עניין פון משכנ און בית המקדש, דער עיקר עניין זיעערער איי דאך געווען ווי עס שטייט בפירוש איז פסוק וועשו לי מקדש ושכنتי בתוכם²⁷, איז

(21) כ"ק אדמור"ר שליט"א העבר קולמוס מכאנ עד סוף קטע זה לסמן למוחקו, וכותב בצדיו עניין זה לאו סותרים. ראה בלקיש' ח"ג ע' 78 בו הובא קושיא זו, ובע' 81 הובא התורין ע"ז.

(22) דער משכנ איז געווען במדבר, און בלען האט אריין אויך אהל שיליה ובי עולמים, ריש"י האט געדארפט דערמאנו דער משכנ וואס בלען האט ייכער געווען. ובפרט איז רשי"י וויל אריסברגינגען דא דעם עניין הכהנה פון דער משכנ – "כלטער עליהם" (כלקמן), וואס דאס איז גאר דער עצם מציאות המשכן, צו מכפר אפיילו איז דעם עניין הקרבנות (און אפיילו אויך אויא חטא ווי חטא העגל), איז אויב רשי"י וויל זאגן דער מעלה פון כפירה האט ער זיכער געדארפט דערמאנו דער משכנ במדבר ! (מהנהה בלתי מוגה – ש"פ בלאק).

(23) תרומה כה, ח.

וְיִאוּבָעַן דָּעֵר מְאֻנֵּט קוֹמֶט דָּעֵר פָּסּוֹק
פּוֹן מָה טְבוֹ אַהֲלִיךְ יַעֲקֹב בְּהַמִּשְׁךְ צָו וַיַּרְא
אֶת יִשְׂרָאֵל שָׁכֵן לְשָׁבְטֵיו³², אָנוּ וְיַרְשֵׁי אִיז
דָּרָאַת מִפְרָשָׁ אָז עַר הַاط גַּעֲזַעַן צְוַיִּים מְעַלְוֹת
בָּא אִידַעַן³³, עַרְשַׁטְעַגְּס אָז בַּשְׁעַת זַיִ רַוְעַן
רוֹהַת יַעֲדַר שְׁבָט אַזְוְנְדַעַר, אָנוּ אַיְיךְ וְיַדְיֵי
הַיּוֹצֵר זַיְנַעַן גַּעַבְוַיְת אָז מִקְעַן נִישְׁט
אֲרַיְינְקוּקָעַן אִינְגַּעַן צָוְמַז צְוַיְיַטְעַן³⁴.

דָּעֵר מְקוֹר אַיְיף דִּי בִּיְדַע עַנְיִינִים נִעְמָט
רְשֵׁיַדְעַפְוָן וּוְאָס דָּעֵר פָּסּוֹק זָגָנוּ
לְשָׁבְטֵיו³⁵, דָּה. אָז עַרְשַׁטְעַגְּס הַاط עַר
גַּעֲזַעַן אָז דִּי חַנוּן אָז גַּעֲזַעַן לוֹיטַדְיַי שְׁבָטִים,
יעַדְעַר שְׁבָט גַּעֲפַנְט זַיִד בְּאַזְוְנְדַעַר, דָּעַרְפָּוֹן
אַבְעָר וּוְאָס עַס שְׁטִיַּט "לְשָׁבְטֵyo" (אָנוּ נִישְׁט
לְשָׁבָטִים – סְתִמְמָה שְׁבָטִים – אָנוּ דָּאַס
גַּלְיִיכָּעַן) לְעַרְבַּתְתְּ רְשֵׁיַדְעַמְּ אָפָּא אָז אָס אַין
גַּעֲזַעַן לוֹיטַדְיַיְנָעַן שְׁבָטִים (עַד פָּרָשַׁי חַשְׁבַּן
כָּד, יוֹד³⁵) דָּעַם אַוְפָּן וְיַדְיֵי הַיּוֹצֵר זַיְנַעַן

מִשְׁכָּן שִׁילָה אָנוּ בַּיּוֹת עַולְמִים זָגָט עַר
שִׁמְקְרַיבִּין בְּהַמִּסְמָקָה קְרַבָּנוּ לְכִפְרָר עַלְיִכְמָן³⁶,
בְּשַׁעַת אַבְעָר רְשֵׁיַדְעַמְּ אִיז מִפְרָשׁ "מִשְׁכְּנָתִיךְ"
אָז דָּאַס גִּימַט אַיְיף דָּעַם בַּיְהַמְּקָה לְאַחֲר
חוֹרְבָּנוּ זָגָט עַר "וְחוֹרְבָּנוּ כִּפְרָה עַל
הַנְּפָשָׁות", וּוְאָס אִיז דָאַס רְשֵׁיַדְעַמְּ אַוְסְעַן מִיט
דָּעַם צָוְלִיְיַגְעַן אָז דִּי כִּפְרָה אִיז עַל
הַנְּפָשָׁות?²⁵

* * *

עַנְיִינוּ שֶׁל רְשֵׁיַדְעַמְּ אִיז דָאַס צְוָם אַלְעָם
עַרְשַׁטְעַגְּס מִפְרָשׁ זַיִן דָּעַם פָּסּוֹק לוֹיט פְּשָׁוֹטוֹ
שֶׁל מִקְרָא²⁶, עַס זָאַל זַיִן פָּרְשָׁטָאנְדִיק
אָפְּלַיְן²⁷ צַו אָבָן חַמְשָׁ לְמִקְרָא²⁸, נָאַר דָּעַם
וְאָס מִאִיז מַבָּאָר דִּי רְשֵׁיַדְעַמְּ לוֹיטַדְיַיְנָעַן שֶׁל
מִקְרָא, קָעַן מַעַן גַּעַפְיַגְעַן וְיַיְן רְשֵׁיַדְעַמְּ
זַיְנַעַן פָּרָאַרְן אָ פּוֹלְעַ דִּיְוקִים²⁹ אִין הַלְּכָה
אָנוּ אַגָּדָה אָנוּ אַיְיךְ יִנְהָה שֶׁל תּוֹרָה – פְּנִימִיּוֹת
וְסְדּוֹת הַתּוֹרָה.³⁰ וּבְלַשׁוֹן פָּוֹן שְׁלַיָּה הַקָּדוֹשָׁה
[עַנְיִינִים מוּפְּגָאִים]³¹.

(32) בַּמְדָבָר כְּדָבָר.

(33) פּוֹן וְאַגְּנָעַט גַּעַמְט רְשֵׁיַדְעַמְּ צָו זַיִן אָוּ בְּלַעַם
הַاط גַּעַזְעַן דִּי צְוַיִּים זָאַכְן? אִין פָּסּוֹק שְׁטִיַּט דָאַר נָאַר
וַיַּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל – אִין עַנְיִן. אָנוּ וְיַכְלָלָד אָז עַס
אִין קַיְן הַכְּרָה נִיט אָז בְּלַעַם הַاط גַּעַזְעַן צְוַיִּים זָאַכְן
שְׁטָעַלְט זַק דִּי קַשְׁיָא אַיְיךְ פְּרָשַׁי פּוֹן "מָה טְבוֹ
אַהֲלַק .. מִשְׁכְּנָתִיךְ" (אוּ בְּלַעַם הַאט גַּעַרְעַדְט וְעַגְעַן
דִּי צְוַיִּים זָאַכְן וְאָס עַר הַاط גַּעַזְעַן). אָפְּשָׁר בְּלַעַם
הַاط נָאַר גַּעַזְעַן אַיְין עַנְיִן וּבְמַלְיאָה קָעַן מַעַן נִיט זָאַכְן
אוּ וַיַּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל גַּיְשַׁי אַיְיךְ דִּי צְוַיִּים עַנְיִינִים פָּוֹן
אַהֲלַק" אָנוּ "מִשְׁכְּנָתִיךְ"? (מִהְנָה בְּלַתְיָ מִגְּהָה –
שְׁפַ"בְּלַק).

(34) אָנוּ עַס אִיז נִיכָּר אָז דָאַס זַיְנַעַן אַדִּישָׁן
שְׁבָטִים, אוּ זַיְנַעַן אַוְסְגַּעֲטִילְיַט פָּוֹן אַלְעַ שְׁבָטִים
אוּמוֹת וְיַכְלָלָד אָז אִין פְּתָחָה מְכוֹנָהָם (מִהְנָה
בְּלַתְיָ מִגְּהָה – שְׁפַ"בְּלַק).

(35) כְּנָרָאָה הַכּוֹנָה לְדִיָּה 'מְגַמְּלִי אַדְנָ�וָי/
שְׁרַשֵּׁיַמְּבָאָר "נְכָרֵין הַיִּי מְשָׁאַר גַּמְלִים", וְהָוָא
מִסְתָּמָא מְדִיקָה הַלְּשׁוֹן אַזְוֹנוֹן. וְעַד זַיָּן, שְׁהָוָא
מְדִיקָה הַלְּשׁוֹן לְשָׁבָטִי. – המַעַל.

(25) אָזִי אַיְיךְ פְּרִיעָר אִין פִּי פְּקָדִי (וְאָוְרְשֵׁיַדְעַמְּ)
הַاط גַּעַזְעַן אָז דָעַר חַוְּבָנוּ אִיז אַמְשָׁבָכוּ), זָגָט עַר
נִיט עַל הַנְּפָשָׁות, נָאַר עַר זָגָט "עַל עֲוֹנוֹתֵיהַן שֶׁל
יִשְׂרָאֵל", אִיז פָּאָרוֹאָס זָגָט עַר דָאַר לְכִפְרָה עַל
הַנְּפָשָׁות? אַזְיָד, אָז דָעַם פָּסּוֹק "כְּלָה ה' אֶת חַמְתּוֹ"
לִיגַּשְׁ דָאַר נִיט לְכָאָר אָז דָאַס אִיז אַפְּרִיחָה אַיְיךְ
נִפְשָׁוֹת דּוֹקָא? (מִהְנָה בְּלַתְיָ מִגְּהָה – שְׁפַ"בְּלַק).

(26) אָנוּ פָּרָשַׁי אִיז דָאַר תְּחִלָּה וְיסֹד כָּל
הַפְּרוּשִׁים, וְאָס פָּוֹן וְאַגְּנָעַט וְיַיְסָד מַעַן פְּשָׁוֹטוֹ שֶׁל
מִקְרָא – פָּוֹן פָּרָשַׁי עַהְתִּי! (מִהְנָה בְּלַתְיָ מִגְּהָה –
יַיְבְּ תְּמָוֹן).

(27) רָאָה "כְּלִילִי רְשֵׁיַדְעַמְּ" (קָהִית תְּנַשְּׁאָא).

(28) פְּרִיקִי אַבָּוֹת סְפִ"ה.

(29) אָנוּ דִּי אַלְעַ דִּיְוקִים דָאָרְפָּן זַיִן מַוְרָחָה עַיְפָ
פְּשָׁוֹטוֹ הַכְּתוּבִים דּוֹקָא (מִהְנָה בְּלַתְיָ מִגְּהָה –
בְּלַק).

(30) סְהִ"שׁ תְּרַצְ"ז סּוֹف ע' 197 (נִעַתְקָה בְּהַיּוֹם
יּוֹם כְּתָבֶט).

(31) בְּמַסְתָּרָה שְׁבוּעוֹת שְׁלוֹ (קְפָא, א).

айдען³⁸. מAMILא האט קיין ארט נישט איז בלעם זאל דערמאגען די עבירות פון איז אידען, ווילע דורך מקריב זיין קרבנות אין ביהם"ק אייז דורך דער אויבערשטער מוחל אויף די עבירות,

דאס אייז אבער נאר בנוגע די עבירות אויף וועלעכע אָ קרבנן אייז מכפר, אונ אפילו אָ אשם וואס אייז מכפר אויף אָ מזיד אייז דורך דאָס אבער נאר איז אָ מזיד וואס אויף איהם אייז נישט פראאנַן קיין עונש מיתה, האט דורך בלעם געקאנט מזיך זיין די עבירות וואס אויף זיין אייז פראאנַן אָ עונש פון מיתה, ווי גערבראקט בכוכ' מדברי הנבאים ווז"ל 1כ"ו!

דעריבער טייטשט רשיי "משכנתיך" או דאס מיינט ווי דורך אויבערשטער האט חרוב געמאכט דעם ביהם"ק אונ איהם גענומען אלץ' משכון, אונ דאס אייז מכפר "על הנפשות", ד.ה. אויף די עבירות וועלעכע זיגען מהייב מיתה, אבער דורך דעם חורבן ביהם"ק וווערן אויף די עבירות חתפרק.

אין פסוק שטייט דורך אבער ונכרתו הנפשות (אחרי י"ח, כ), ונתתי את פני בנפש ההוא והכרתי אותו (קדושים כ, א), או ער ווועט יא האבען אָ עונש מיתה, דעריבער בריגנט רשיי (דא, משא"כ בפ' פקוד) אָ ראי' פון אָ פסוק אָז כלה ה' חמתו – ובמה כלה – ויצת אש בציון, וואס דאס אייז חורבן ביהם"ק.

(38) ווי רשיי זאגט פריער איין פרשת תשא (לג, יא), או נאך דורך אויבערשטער האט געזאגט "סלוחני" דבריך" אויפן חטא העגל האט ער געהיסן בווען דעם משכן אלץ' אָ סימן אוֹ דורך אויבערשטער האט מוחל געווען די אידען (מהנהה בלתי מוגה – ש"פ בלאק).

געוווען געבעיט, אין איז אופן וואס וויאז אויף די אידישע צניעות.

וואאלט דורך לוייט דעם געדאראפט אויסקומען אוֹ פריער זאל ער לויבן דעם פאר זיך) וואס דאס קומט פריער אונ דאס זעט מען גלייך, אונ איז פון דערוויטענען, אונ דערנאך ווי אווי די הייזער זיגען געווען געבעיט, לפועל זאגט בלעם פריער "מה טבו אהיליך" – "על שראה פתיחהן שאינן מכונין זה מול זה" אונ דערנאך "ומשכנתיך" וואס דאס מיינט די חני', דעם אופן בלא – ווי אווי די אידען האבען גערוט.

מצד די שאלה מוו רשיי אנקומען צו נאך פירוש אוֹ דאס גייט אויף דעם משכן שילה אונ בית עולמים בכננים (אוֹ איז נאכדען) – ובחורכנען³⁹.

פריער איין רשיי מפרש (כג, כח⁴⁰) אוֹ בלעם האט געזאגט אוֹ ער ווועט דערמאגען די עבירות פון איז אונ במליא ווועט ער קענען זאגען אויף די איז אונ וואס ער וויל, דורך אויבערשטער האט דעם אבער נישט געוואלט, דעריבער האט בלעם געזאגט "מה טבו אהיליך יעקב" אוֹ דורך אויבערשטער האט געהיסען איז אונ בווען דעם משכן שילה אונ דערנאך דעם בית המקדש אוֹ דארט זאל מען מקריב זיין קרבנות וועלעכע זאלען מכפר זיין אויף די עבירות פון

(36) דערפאר שטייט פריער "אהיליך" אונ דערנאך "משכנתיך", ואויאס פריער קומט בישובן אוֹ דערנאך קומט שען חרביין (מהנהה בלתי מוגה – ש"פ בלאק).

(37) כנראה הכוונה לפרש"י בפרשנינו כד, א. וכך צוין בלקיש' ח"ג הע' 21.

יום שלישי שהוכפל ב' כי טוב, י"א אדר א' ה'תשע"א

אנגעטאן לoit ווי עס פאסט פאר א חтан,
ווארום אידען ווערן אנגערוףען חtan צו
תורה וועלכע ווערט אנגערוףן כלה, ווי
ערקלעטרט אין מדרשי רוז"⁴³

און תורה מאנט נאך און די צניעות זאן
זיין אין אוא אופן או אפאילו א גוי (בלען)
נאך אידייער ער גיט אריין אינגעויניג פון
די אידישע הויז, נאר קווקענדיק פון דרייסען
זאל זיין קאנטיג אונ די הויז פירט זיך לoit
דעם אויבערשטענס פאללאנג, און דערפאר
אייז מען א כל依 אויף דעם אויבערשטענס
ברכות, פונקט ווי עס איז געווען בא בלעם,
או שטיינדייך פון דערויטיינענס האט ער
געוען לoit ווי די אידישע הייזער זינגען
געוען געבות או אידען פירען זיך עפ' צניעות,
און דערפאר זינגען די' ווערט די'
ברכה פון אויבערשטען,

תורה. וויל ווי אויז וועט ער אroiיסגין כחן בין
אבלים? לאו איז דאס היפר הוראת תורה [שכת
קייזן],

אויף דעריף זאגט מען, "זאת התורה לא תהא
מושלפת!" [עייר ט' מילג עיקרים להרמב"ם]
שינויים איז שיכות צו זאגען נאר דארט ואו תורה
זאגט או איז דעם ענץ קען זיין שניים, אבער דא
רעדט מען בוגנע ער ענץ פון "מה טבו אהיליך
יעקב משכנתיך ישראל" (מיט ער שבר האב ע"י),
ואם דאס איז – זוי רשי"ט טייטשט אפ' די ברכות ואס
מי'האש דערנא איסיגערעכנט בפרשה זו – געווארען
דורף דעריף וואס בי זוי האט דערזען או רואים
הם" [כלק כב, כג] או זיין האבן אט די ברכה
דערפאר וואס בי זוי איז אופן חיהם איז אופן פון
צניעות, און דאס איז זינגען פון די עניינים ואס תורה
זאגט בפיירוש או עס קען ניט זיין שינרים!

אונ מרעדט ניט וועגן באהאלטעןער צניעות
ווען קיינער וויס ניט, אט דעמאלאט איז מען צבער,
אבער בשעת מען געפינט זיך בין בני אדם אבלים
ר"ל, וויל ער אויך גאנטן בעדים וואס זוי זינגען היפר
החיים – [המשך בפנים השידה]. – המז"ק.

(43) שמות רבה מא, ו. שם לג, ח. ספרי דברים
אות שמה.

דעך פירוש קען אבער נישט קומען אלס
דעך ערשטער פירוש פון רשי' ווארום לoit
פשוטו של מקרא – וואס דאס אייז דאך
יעיך ענינו פון רשי' – קומט מה טבו גו/
אלס א תוכאה וואס בלעם האט געגען איין
שוכן לשבטינו, און דא רעדט זיך נישט וועגן
דעם בהימ"ק וחורבנו, נאר מצד דערוף וואס
עס אייז פאראן א שוועיקיט איז דעם
ערשטען פירוש פון רשי'³⁹, בריגנט רשי'
אויך א צויטען טיטיש, דער יעיך פירוש
בליבט אבער ער ערשטער.

לא נת' בההתעודות התהי' למלה רשי'
נקט משכנן שילה, ולא המשכן שהי' בעת
ההוא במדבר⁴⁰ (ועוד כמה עניינים⁴¹).

[חס"ר⁴²] פאראקערט ווי די פאדרונג פון
תורה, מאנט בא איהם או ער זאל גיין

(39) לכאי איז ניטה קיין שייכות אייז זיך צום
צוויטען: צולב דעריף וואס ער האט געוען ווי
"שוכן לשבטיו" זאל ער געבען ארכחה וועגן "אהל
שילה" און "בית עולם"? דאס איז נוצע צו כל
ישראל אונ ניט צו עניין השכטנים! (הנחה בלח
מוגה – ש"פ בלאק).

(40) ראה לעיל הע' 20.

(41) ראה באריכות בהנחה הבלתי מוגחת (ש"פ
בלק) עוד כויב' שאלות בפרש". רובם הובאו
ונחקרו בלקוש' שם.

(42) לע"ט אין תחזי' עמוד ה' מופיע ההגנות על
שיחה זו, והבא לאקמן הוא השלם החסר עפ' שיחת
יב' תמו – הנחה בלחתי מוגה:

אט דא קערט מען זיך אום צו דאס וואס מען
האט שווין גערעדט כמ"פ בענין הגנויות, או דאס איז
ניט א ענץ וואס איז שייכות איז דעריף זיך זאגן איז
ויבאלד או נשתו העתים און ס'אייז געווארען אן
אנדער מאדע, איז אט דעמאלאט – ויבאלד או אלע
זינייען אングעטאן ווי אבלים ר"ל, ער ענץ פון היפר
החיים (וויל זוי האבן זיך אפעריטן פון חורת חיים
ומצוות) עלייהם נאמר "חו"ז בהם" [קרח י, ה] –
מי'ארכ' זיין אנטגעטן ווי אבלים ר"ל, מיט קורצע
קלידער, מיט בגדים שאינם צניעים, היפר פון בגין

די זאך וויאס וווערט אופגעטאן בשעת מאיגיט אנגעטאן נישט לוייט די פאדרונגען פון צניעות, איין או טאמער איין בייז איצטער בא דעם צוויטען געוועז זיין רע באהאלטען – אידער אין א שטוריים אונז טעמאפערעמענט – ריביצט ער איהם אויף דאס פאנאנדעראפלאקיינן.⁴⁶

מען וווערט, ריל, מאיק, אונז ניאר זיין נפה"א – ניאר מען אייז מזיך **א צווויטען** אונז אַן דריינן, די אלע מען טרעפעט וכו'. וויאס דאס איין דאך אַהעטסט פאקרומטער וועגן, זאל דער אויבערשטער אַהטיען.

וואלאט מען געהאנגען איין א גלייכע וועג וואלאט מען געוואסט אַז דער צוועק אונז ציל פון לעבען איין אלילין זיין גוט⁴⁷ אונז באויריקען דעם צוויטען גיעען איין דעם ריביטיגען וועגן, שטארקען דאס גוטע אונז עם וכ'.

בשעת איד ניצט אויס די חות וויאס דער אויבערשטער גיט איהם אונז ער וווערט נישט נתפעל פון די ווועלכע גיעען איזן די קرومע וועגן, אונז פירען זיך פאראקערט פון דרכ' הצניעות, ניאר פירט זיך לוייט די אנוייזונגען פון שלוחן עריה, דאן איין ער אַכלי אויף די ברכות פון אויבערשטען.

דער עניין פון צניעות באציז זיך נישט ניאר צו פרייען ניאר מיט די זעלבע

(46) אונז אַז דעמאלאט ווועט ער האבן אַחֲרֶבֶת, איין דעם ער פון א צוויטין, ע"פ אַז ער אַזט דערפֿון גארנטיט, וויליל דאס איין יענעמס רע, אונז יענעיל איז מ מלאא תאווחו, צי בראי' צי באופן אחר, אייז כדאי טאן אלע ענינים אַבִי אויפֿצּוֹרִיךְן א צוויטין, ניאר איז דעם צד הטעב שבו, ניאר איין דעם רע שבו (מהנהה בלתי מוגה – י"ב תמו).

(47) ווי גוט מאין, קען מען נאך וווען נאך בעסער (מהנהה בלתי מוגה – י"ב תמו).

און יעדער איד קרייגט דעם כה דאס אויסצופֿרָען פון דער התחלת פון אלע די חלקי שׂוּעַ – וויאס קומט אודז אלס אַקדמה צום מקיים זיין די אלע דיך השווען.

די התחלת פון די חלקי שׂוּעַ איין "וילא יתבייש מפוני בנ"א המליעיגים"⁴⁸, אונז איד זאל זיך נישט שעמען אונז נתפעל ווערן פון די ווועלכע לאכען פון איהם אפ.

איין דעם ווארט "מליעיגים" אייז פאראן נאך א טייטש פארכומט, מלשון שפת עליגים, ד.ה. אונז איד זאל נישט נתפעל ווערן פאר די ווועלכע פירען זיך איז קרוםע וועגן.

וואארום די ווועלכע פירען זיך נישט ע"פ צניעות, נישט ניאר דאס אייז פארכערט פון דעם וועג פון תורה, ניאר דאס אייז פארכערט פון דעם אלגעמיינעם דרכ' היישר, פארכערט פון אלגעמיינעם מאראל אונז איינפאכן שכ'.

בשעת מפירת זיך נישט ע"פ צניעות, אונז אַחֲרֶבֶת פון קערפֿער ווועלכער דרכ' זיין זיך פארכּעקט אייז אַפְּגַעַעַקְט אַז דאס שלעכטן פון א צוויטען. עס ווירקט נישט איז יענעמס זאל בעסער אַרבעטען⁴⁹, נישט איז בא יענעס זאלן זיך פארכּעערן דינע מודות, ענדערען צום גוטען דער דרכ' ארץ פאר זיין עטלערן, ברידער אונז שוועטער, אידער אפֿילו פאר זיין אַיגּעַנָּעַר פרוי, אידער דאס זאל איהם באויריקען אויף געבען מערער צדקה.

(44) שׂוּעַ בביבו הוקן מהדורות סי' א' ס'א.

(45) דאס ווועט ניט אַפְּרִיךְן זיין שלל איז דערפֿער ווועט ער ווערן א גרעסערער חכם (מהנהה בלתי מוגה – י"ב תמו).

אין קאנטרי אבער מאכט נישט אויס איז מיועט פארבייגען אויף אַהידר מזואה אונ אפילו אויף אַפְּרָט פָּוֹן אַמְזֹה, וּבְפִרְט נֵאֶךָ צִנְיֻעָת.

לערנט אונז תורה ווי אויז זיך צו פירען אויך אין דעם פרט: בפשתות (און דער רביה⁵⁰) דער צמח צדק איז דאס מבואר בארכה⁵¹ בדבריה ההיימ בזה[ה] איז דער חילוק פון "אווליך" און "משכונתך" איז אהיל מײַנט און ווייזט אויף אַדְרָת עראי (אַגעצלט וואס דאס איז אַצִּיטוּלִיגַע וְאַגְּנוֹגָן) און משכן מײַנט דאס אַדְרָת קְבָע⁵².

ווען קען מען דערקענען בעוב איז מ'פֿרְט זיך לוייט דרכִי ד', און מען פֿאַרְוִירְקְלִיכְט דעם "אל יְבּוּשׁ מִפְנֵי הַמְלָלִיגִים", ווי פריער געטְיִיטְשֶׁט, בשעת מ'זעט או "מה טבו אהליך", או געפֿינענדיק זיך איז אַהֲלָה, אַדְרָת עראי, אויף וואקיישען, און דאן "רְאֵה שְׁאֵין פְתַחְתָּהּן מִכּוֹנוֹתֶךָ", איז אַסְמָן אַזְמָאַז רָאוּי לְכַרְכְּתָהּ ה', בְּינוֹן צו דער ברכה פון וישראל עורה חיל. און זאל זיין – ווי דער רבִי זאל געזונט זיין האט מסיים געווען דעם שבת'דייקען פֿאַרְבְּרִינְגְּנָעַן –

א געזונטער זומער און אַפְּרִילִיכְעָר זומער און אַהֲלָהָךְ זומער זומער ומתקוד שלום ושלוחה השקט ובטה, און עלטערען זאלען מגדל זיין זיינער קינדעַר לְתוֹרָה ולחופה ולמעשׂ ט מתקוד נחת והרחבה.

(50) אויה"ת במדבר ברוך ג' ע' אילו.

(51) און אעפּ אַז מַיהְאָט דָאַס אוּאַפְּגָעָנוּמוּן כִּמְמַעַם, וּוַיְאַדֵּל אַז "עַל פִּי הָיִחְנוּ וְעַל פִּי הָיִסְעֹד" [בְּהִעֱלוֹתָךְ, כ'] – אַעֲנִין עַל פִּי הָיִ – אַיז אַעֲנִין של קְבָעַ (מחנהה בלתי מוגה – ש"פ כליק).

וַיְכִתְיִקְיִיט אויך צו מאנסבלען, ווי ערקלערט אין שׂוּעַ⁴⁸ די אַינְצְּלָהִיטָעַ פָּוֹן דִּי דִינִים סִיְּ בְּנוּגַע פְּרוּעַן אַז סִיְּ בְּנוּגַע מענער.

בָּאוֹזְנְדָעָרָם אִיז נָגַע בָּאוֹזְנְדָעָן אַז מַזְהִיר דִין אויך דער וַיְכִתְיִקְיִיט פָוֹן צְנִיעָת אַז דִי זּוּמָעָר מַאֲנָאָטָעָן, וּוְאַס דָאַן גַעפִּינְטָמָעָן זיך דָאַרְכָאַר אויף וואקיישען, אַמְתָאַטָאַקָע אַז פָוֹן תּוֹרָה אַז מַזְוָהָאַט אַזְדָאַקְיִינְמָאַל נִיטָקִין וּוְאַקִיְשָׁעַן⁴⁹, זִינְעָן אַבְעָר פָאַרְאָן אַזְוַיְנָעַן "פָאַרְקְרוֹמְטָעַ" וּוּלְעַלְכָעַ מַאֲכָעָן אַטּוֹת אַז אַגְּנִינְטָמָעָן וּוּבְאַלְדָא אַזְגִעְפִּינְט זיך אויף וואקיישען זִינְעָן פָאַרְאָן פָאַרְשִׂידְעָנָעַ זָאָכָעָן וּוְאַס אַז שְׁטָאַט וּוּאַלְטָמָעָן עַם טָאַקָעָן נִישְׁתָגְעָטָאַן,

(48) ואדרבה, די הלוּכוֹת צְנִיעָת וְוָאַס הַיְכָּת בְּשָׂרַע רְבִינוֹ הַזָּקָן מַהְדּוּרָת רִישׁ סִבְיָן הַזְּבִיבָת זיך גָאוּר אַז עֲנֵינִים וְוָאַס רְוּכָם זִינְעָן בְשָׂホּוּ, אַדְרָע בְעַיְקָר פָאַר מַאֲנָכְבִּיל. אַט דָאַרְטָא וְוְאַס רְעִידָס זיך וּוְעַגְן צְנִיעָת פָוֹן נְשִׁים, קּוֹמֶט עַס עַרְשָׁת שְׁפַעְטָעָר בְנּוּגַע צוֹ הַלְּכוֹת קְשׁ וְתַהֲפִילָה [שׂוּעַ רְבִינוֹ הַזָּקָן אָרוֹחַ סִיְעָגָעָה], אַדְרָע שְׁפַעְטָעָר אַיִל חַלְק אַבְהָעָיִר, נִיט אַז אַרְוָת.

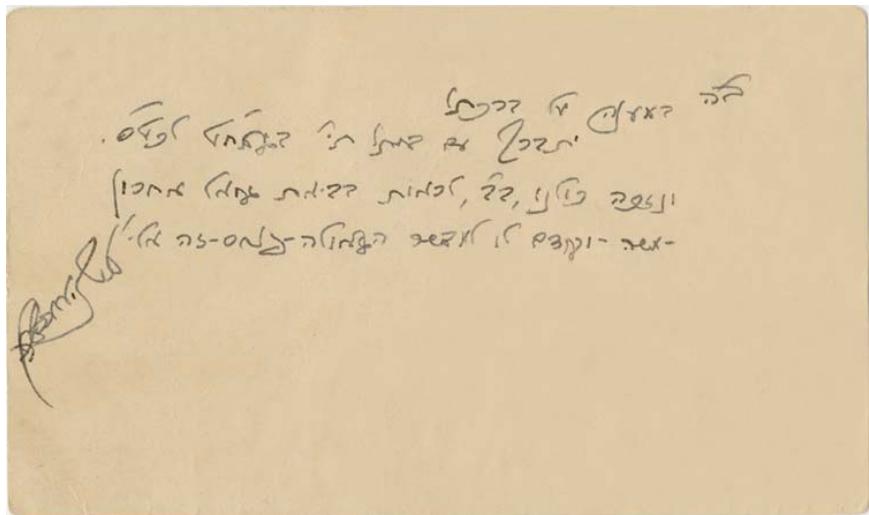
אַבְעָר ווי מ'זעט בְפּוּעָל, מַאיָה טַעַם שְׁיהִי (צַי) דְעַרְפָאַר וְוָאַס די גְמָרָא אַגָּט [כְתּוֹבָת נֵט, ב'] "אַיִן אַשְׁאָה אֶלְאַ לְיִפְיָה" וּכְרִי וּכְרִי), עַנְנֵי הַצְנִיעָת אַיִן נִגְעָ – בעיקר צו פְרִוּעָן (אוֹן וְיִשְׁתְּעַלְן אַוְעַק דַעַם דַרְך אַיִן עַנְנֵי הַצְנִיעָת אוֹסְסִיאָל זִין ווי עַס דַאַרְטָא זִין), אַוֹן מ'זעט דָאַס אויך פָוֹן סְדַר הַפְּסָוק "מה טבו אַהֲלִיכָּד יַעֲלֵב מְשֻׁכְנָוִיךְ יִשְׂרָאֵל", אוֹ דַעַר פְּסָוק דְעַמְּאָנָט יַעֲלֵב פָאַר יִשְׂרָאֵל, וְוְיַעֲנֵי הַצְנִיעָת יַעֲלֵב יַעֲלֵב עַרְשָׁתָעָס אַיִן יַעֲלֵב – ווי דַעַר מַכְלִילָה צָל שְׁמֹות יַעֲלֵב גָן זַאת "כָה תָאמֵר לְבִית יַעֲלֵב אַלְוָה הַנְּשִׁים" – אַוְתָגְט "כָה תָאמֵר לְבִית יַעֲלֵב יִשְׂרָאֵל – אַלְוָה הָאָנָשִׁים" (מחנהה בלתי מוגה – י"ב תָמוֹ).

(49) יְמִי הַחֲוֹשֶׁז זִינְעָן שִׁירָק נָאַר צו לַיְמָדָי חֹלָל, מַשְׁאַבָּכ אַזְיִין לִימְדָה תּוֹרָה אַז נִטְשִׁיבָה אַז עֲנֵי פָוֹן הוּפְשָׁ, וְאַדְרָבָה "שָׁאַנְיָן לְךָ בְּן חָרוּיָן אֶלְאַ מַי שְׁוּסָק בְתַלְמֹוד תּוֹרָה" [פרקי אַכְבָּה פָ"ז מַשְׁנָה [ב], אַז דָוְרָק לִימְדָה תּוֹרָה קּוֹמֶט מעַן צו דַעַר הוּפְשָׁתָהִיטי (מחנהה בלתי מוגה – ש"פ כליק).

ב'יאור השמות משה ופינחס

בתשרי תש"ו (חוותמת הדואר היא 16 ספטמבר 1945, שהוא ערב יהל"פ) שלח כ"ק אדמ"ר נשייא דורנו גלי"י לסל החתן, הרה"ח ר' משה פינחס הכהן כ"ץ ע"ה (ועל שמו קרווי החתן), ובו ביאר בקיצור את ב' שמותו והקשר לגאולה.

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, י"א אדר א' ה'תשע"א

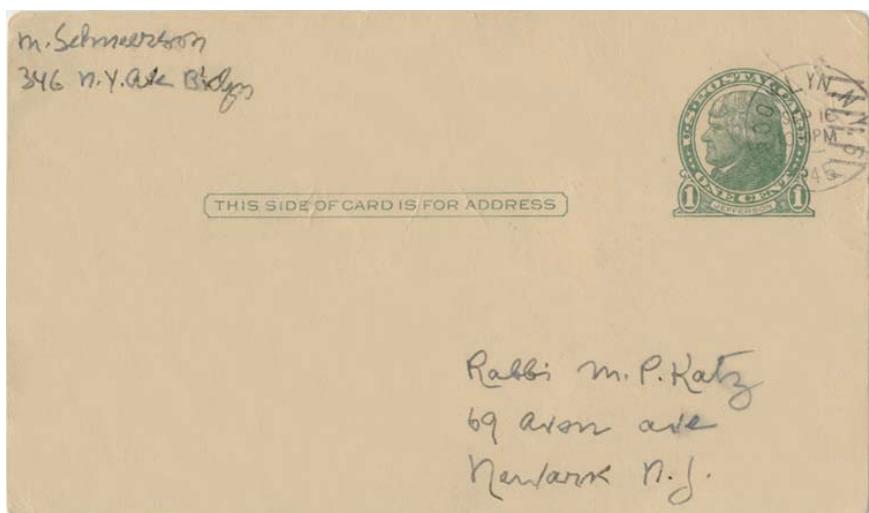
ב"ה

במענה על ברכתו

יתברך עם ביתה תי' בגmach"ט לכט"ס.

ונזוכה כולנו, ב"ב, לראות בכיאת גואל אחרון – משה – וקדם לו למבשר
הגואלה – פנחס – זה אליו'.

מ. שניאורסתהן

נישואי הר"ם מענטליק והרמ"פ כ"ז

נעתק מהספר "תולדות חב"ד בפולין, ליטא ולטביה" הנמצא בדפוס, בעריכתו של הספרן הראשי בספרייה אגדות חסידי חב"ד הרה"ת הרה"ג ר' שלום דובער שי' לוין

לעורך¹ בשנת תר"פ הגיעו לאורה"ב החסיד ר' דוד שטאקההאמער, עם זוגתו ושלשות בנותיו, והתישב בנוארק, שבמדינת ניו יורקומי.

כשהגיעו לפרקה בתו הבכירה מרת פעשה, שפק נפשו לפני רבינו, אשר כאן באורה"ב אין למצוא בחור חסידי שיתאים לה.

רבינו עודד את המשפייע ה"ר שלמה זלמן הבלין שישתדל למצוא עבורה בחור חסידי המתאים, בין תלמידי תורה אמרת בירושלים.

הרש"ז הציע הצעה זו אל התלמיד ה"ר אברהם זושא זיסקיןיד², רבינו יעץ לו לנוסע לאורה"ב ולהפגש אתה³, ועוד באותה שנה הגיע ה"ר אברהם זיסקיןיד לאורה"ב.

אחר שנישאו הוא שימש בתורו שר"ב בני. והרבה לעסוק בהלכה וחסידות. באגרות קודש של כ"ק אדמור"ר, יש כמה דיונים אותו בשו"ע אדמור"ר הזקן ובחסידות.

(1) כמו מהפרטים הבאים לקמן – לע"פ סיפור נכדו ה"ר זאב יחזקאל הכהן שי' כ"ז.

(2) נולד בווארשה בשנת תרס"ו. למד בתומכי תמימים בווארשה בשנים תרפ"ב – תרפ"ו. בחורף תרפ"ו אף למד תניא לצעירים. אחר כך נסע ללימוד תורה אמרת בירושלים, מקיע תרפ"ו עד שנת תר"צ.

(3) בו' בטבת תרפ"ט כתוב רבינו אל ה"ר שלמה זלמן הבלין:

במענה על מכתבו מי כסלו אודות הצעה עבור התלמיד מר אברהם שי' זיסקיןיד, נכונה היא, והשי"ת יהי בעזורו בגור"ר.

באחת מרשימות התלמידים שבארציו, רשות אחיו ה"ר ליבל זיסקיןיד, ואצלו נרשם:

אחיו הגadol [ה"ר אברהם זושא] למד מכבר ביישיבתינו, ואחר כך נסע לאורה"ק, ואחר כך על פי פקודת כ"ק לאורה"ב.

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, י"א אדר א' ה'תשע"א

בשנותיו האחרונות הי' ראש כולל אברכים שעלה ידי מזכירות כ"ק אדמר'ר. נפטר בנו. בר"ח ניסן תשכ"ז⁴.

*

בשנת תרצ"ו-ח הגיעו שתי הבנות הצעירות לפראן, וה"ר אברהם זיסקין השתדל לשכך את גיסתו עם הר' משה פנחס הכהן כ"ץ ואף השתדל לסדר עבورو ניירות כניסה לאראה"ב.

הגיע לידיינו מכתב שכותב ראש הישיבה הר' יהודה עבער אל הר' אברהם זיסקין, ב'ט תמוז תרצ"ו:

הנו ממהרים לענות לך ר' ע"ד תלמידנו משה פנחס כץ שי'. אנחנו עדים
משתדלים בכל האפשרי, ועוד יותר מכפי אפשרותינו ... בכלל הלא הוא איש
צעיר, וגם המذובייה צעריה, ואם צרכים לחוכת חדש או יותר אין זה כל.

בחורף תrho"צ הי' באראה"ב השד"ר הר' מרדכי חפץ⁵. כשחזר לאירופה
בתחילת הקיץ, שלח אליו הר' ד שטאקהמאער את שתי בנותיו. שם השתדכו
עם שנים מבחריו התלמידים, מרת גיטל השתדכה עם הר' מרדכי מענטלייך,
ומרת מינדל – עם הר' משה פנחס הכהן כ"ץ.

הר' משה פנחס הכהן כ"ץ

הר' מרדכי מענטלייך נולד במנסק ב'ט מ"ח תרע"ג. למד בתומכי תמיימים בווארשה משנת תרפ"ה ואילך. כשהיה תקופה העברת תלמידי ה"אלט" מווארשה לריגה, בקייז תרצ"א, נבחר גם הוא לנסוע לריגה. בשנת תרצ"ד התמנה כר"מ במכינה. אחר כך הי' מmagid בבית המדרש באטוואצק.

הר' משה פנחס הכהן כ"ץ נולד בקינצק, פולין, בשנת תרע"ג. למד בתומכי תמיימים בווארשה בשנים תרפ"ה – תרצ"ג. ר"מ במכינה בווארשה, ועבד במסדר הישיבה משנת תרצ"ג ואילך.

4) באותו בוקר חתפל במנין של הישיבה בס' 77, באמצעות הל לא הריגש טוב, עזרתי לו להתיישב. גם הר' זעליגסון החתפל באותו מנין, והוא ניגש מיד לטפל בו, אך מיד התחליל לגסוס, וכעבור כמה דקות החזיר את נשמותו בטירה.

5) ראה תולדות ח'ב"ד באראה"ב פרק ל'ב.

השורה משמחת נישואינו – משה פינחס הכהן והי' מושקא שיחיו כ"ץ

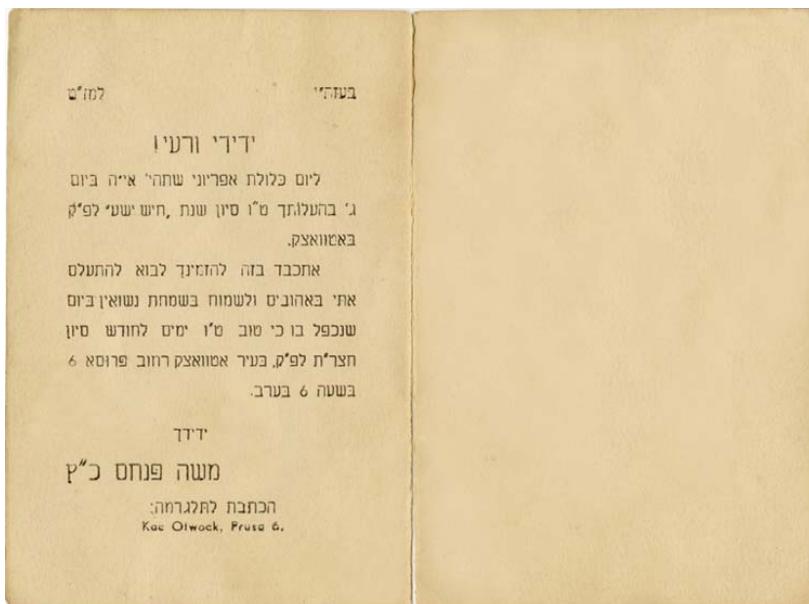
באstroו חג השבועות התקיימה חתונתו של הר"ם מענטליך. השתתפו בחתונה ובסעודת השבע ברוכות, גם ראש הישיבה ומזכיריו של רבניו.

שבע ברכות להורב מרדכי מענטליך – סיון תרח"צ

לשמאלו יושבים: המזcur ה"ר יחזקאל פיגיגן. חבר הנהלה ה"ר שרגא פייביש זלמנוב. ראש הישיבה ה"ר יהודה עבר. המזcur ה"ר משה ליב רוטשטיין.

בט"ו סיון התקיימה חתונתו של הרמ"פ כ"ץ, בבניין שבת גרא רבינו באטוואצק – רח' פרוסא⁶, כאמור בהזמנה.

(6) ראה באילך כ"ק אדמור' מהורי"ץ ח"ה אגרת א'קלג ובח"ד בנספח לאנגרת תע"ג.

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, י"א אדר א' ה'תשע"א

וגם כאן השתתפו בחתונה ושביע ברכות, גם ראש הישיבה והמאכירים, וחבריו הקרובים של החתן.

שבע ברכות להרב משה פנחס הכהן כ"ץ – סיון תרח"צ

יושבים מימין לשמאל: ה"ר שלמה ציליך (מנהל המטבח); ה"ר נחמי ברלין מרוטסק; ה"ר מרדכי מענטליך; המזcur הר' יהזקל פיגינז; החתן ה"ר משה פנחס הכהן כ"ץ; ראש הישיבה הרב יהודה עבער; (?); ה"ר שניאור זלמן דובער דובזין; מזcur הישיבה הר' יוסף אברהム קאגאן.
התמימים העומדים מימין לשמאל: ה"ר יהושע ברוך כ"ץ (אחיו של החתן); ה"ר מרדכי איינאהרן; משה בערלאנד; לייבל קראטער; אברהם (ב"ר דוד) טיבלום; טובי סטופניצקי; לייבוש אלטמאן;
יוסף צבי קויטרסקי; יצחק הענדל; יוסף ויינברג; מאיר הענדל מרודם.

אחרי החתונה הוצרכו להשתדל להשיג אישורות כניסה לשני החתנים, להתיישב בארא"ב.

ב"ich מנ"א כתוב רבינו אל ה"ר ישראל דז'יקאבסאן, מנהל אגדות חב"ד בארץות הברית (ח"ד אגרת א'נה. צולמו בזכרון לבני ישראל ע' רמח):

אודות ידידנו הר"ד⁷ שי שו"ב, נחוֹן במאד מצד האהבה פנימית, להשתדל בזה לטובות שנייהם, כי באמצעות ידידנו הר"ד שי הנ"ל איש יקר הוא בפנימיותו, והוא מקום טוב עבר בן תורה.

בזה הורה לו רבינו להשתדל לעוזר לו בהשגת אישורות כניסה לארא"ב עבור שני חתניו, כדי שיתיישבו בסמכותם לו, כי "הוא מקום טוב עבר בן תורה".

(7) ה"ר דוד שטוקהומר, חותנם של הר"ם מענטליך ושל הרומ"פ כ"ץ.

בשלבי הקיין חזרו שתי הנשים לארה"ב, כדי להשתדל להשיג אישורי כניסה לבعلיהן.

בתשרי כתבו אל רבינו כי הן מתגעגעות לאוירה החמה היהודית חסידית שראו באוטוואצק. והרבבי השיב להן (ח"ד אגרת א'עה; בתרגום מאידיש):

אתן כתובות שהנכן מתגעגעות לשביכה העדינה החמה יהודית וחסידית ידידותית ... הגעגועים שלכנן צריכה להתבטא בפעילות, לבנות בעזה"ת שביכה דומה באיזורוכן, סביבה חמה יהודית חסידית ידידותית.

השגת אישורי הכניסה לבעליהם נמשכו הרבה יותר מהמתוכנן. על הקשיים בקבלתן ייעיד מכתבו של הרמ"פ כ"ז, אל ה"ר יוסף אברהם קגן, מיל"א אדר תרצ"ט:

והשיה"ת יעוז לנו מהרה וויליכנו למחו צפינו, ומדמים אנו אפשר נبشر לך בשוו"ט. הייתה לי שבב' העברה בהקאנטלאט, בצירוף תלמיד הייסiba מהא"ב⁸, ואפשר על האורה שלהם יביטו בעין יפה, והבטיח ליתן תשובה בקרוב, ומחכים אנו עליו בכל יום, והקב"ה ברחמייו המרובים יחו"ס עלינו, כי אין לשער גדול התוחלת ממושכה לישב ולצפות על הנושא מכתבים, אפשר היום, מחר.

ובשלוי אותו מכתב מוסיף ה"ר מרדיכי מענטליך:

ואיה'ה שבב' העב"ל, כשהיה' מענה מהקאנטול, נכתב לך מכתב.

ה"ר משה פנחס הכהן כ"ז נסע לארה"ב באירן תרצ"ט. בז' אדר כתב המזכיר ניסן מינדל אל ה"ר יוסף אברהם קגן (לлонדון):

בתח' ידוע לך כי ידידינו ר' משה פנחס שי' נושא היום ללונדון בד[ר]כו לאה"ב. תהא דרכו צלה.

ובכ"ג אירן כתב ה"ר מענטליך אל ה"ר יוסף אברהם קגן:

ראשית אודיע, שקבלתי תlagema ביום ג', שגיסי רמ"פ שי', בא לשולם ביתו, ת"ל بعد זה.

ה"ר מרדיכי מענטליך קיבל את הויזה בתחילת אלול תרצ"ט, והגיע לארה"ב בתשרי ת"ש.

(8) בנסיעת הרמ"פ כ"ז לשגרירות, הואלקח אゾרת אמריקאי [כנראה הרש"ז העכט שבפרק הבא], ללוותנו.

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, י"א אדר א' ה'תשע"א

באדר"ח אלול כתוב המזכיר ה"ר משה ליב רוטשטיין, אל ה"ר יוסף אברהם קגן:

ר"מ מענטליך קיבל הויזה בפועל מחר אי"ה.

לפני הנסיעה של הר"ר משה פנהס כ"ץ לאורה"ב ארגנה בישיבה מסיבת
צאתכם לשлом.

יושבים מימין לשמאל: ה"ר שלמה משה איזענברג; ה"ר יעקב פלקינטעלד; ה"ר מאיר גלומאן;
ה"ר מרדכי מענטליך; המופיע ה"ר ברוך פרידמן; ה"ר משה פנהס הכהן כ"ץ; המזכיר ה"ר חזקאל
פייגין; המזכיר ה"ר משה ליב רוטשטיין; ה"ר שלמה ולמן העכט; ה"ר יוסף רודאל

עומדים מימין לשמאל: ה"ר דובער לויו; ה"ר אברהם ארנץקי; ה"ר משה בערלאנד; ה"ר אברהם
(ב"ר דוד) טיבלוב; המזכיר ר' ניסן מינדל; אוישקאווע; ה"ר שלמה זילבערבערג; ה"ר שלמה צילך

אחרי שהסתדר הרם"פ כ"ץ בנואר, בח"י סיון תרצ"ט, כתוב סקירה על
המצב אל המזכיר ה"ר חזקאל פייגין. בב' تمוז השיב לו המזכיר:

נהנתי לקרוא מכתבך מיום ח"י סיון, רואה הנני כבר באת לידי סדר פנימי
בכחות הפנימיות, וגם רואה הנני בר' גם זריזות פנימי צו פאסין זיך לידי סדרי
החיים החדשין.

אמנם ראוי לעורר אותך על עניין אחד ... ניט פארגעסין אף רגע וער מי איז, אז
מען איז א תמים, מען דארף האכין א קביעות למדוד חסידות בכל יום ממש.

השורה משמחת נישואינו – משה פינחס הכהן והי' מושקא שיחיו כ"ץ

כשהגיעו רבינו לנו. ופתח בה את הישיבה תומכי תמיימים, התקבל הר"ם מעונטליק כר"מ ראש ישיבת, והרמ"פ כ"ץ התקבל לניהול משרד הישיבה. בזה עסקו כל ימיהם.

בתחלת נשארו שניהם לגור בנוארק, ושם היו באים כל יום לנו. לעובודתם. שם, בנוארק, אף יסדו בשנת תש"ב את הישיבה אחוי תמיימים.⁹ ובשנת תש"ו עברו לגור בני.

הר"ם מעונטליק הוא מחבר ספר אמרי מרדי. חבר הנהלת אגודת חסידי חב"ד. נפטר בני. בכ"ה תשרי תשמ"ח.

הרמ"פ כ"ץ הי' גבאי בביבנ"ס 770. חבר הנהלת אגודת חסידי חב"ד; ועד המסדר; ועד להפצת חסידות; ועד המעמד; ועד קופת בחורים. נפטר בני. בבדר"ח אדר"ש תשמ"ו.

---

(9) ראה תולדות חב"ד באלה"ב ע' רלח ואילך.

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, י"א אדר א' ה'תשע"א

מכתב כ"ק אדמו"ר

להלן צילום מכתב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו שנשלח להורי הכלה לרגל נישואיהם ביום י"ד כסלו ה'תש"ס.

להעיר, שכ"ק אדמו"ר שינה בכת"ק את תואר הנמען מהונ"ח להרב"ה.

שוחט - סורויסא - ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

493-9250

מנחה מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ביהה, טיעד מײַחְ מָשְׁדִים
ברוקלין, נ. י.

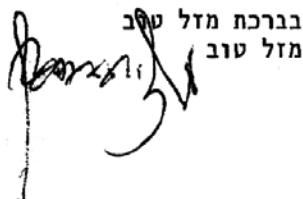
הברך הווקיח איזיא בויניג וכוכו'
מוח אברהם לייב שי'
ובויאג תי'

שלום וברכה!

בمعנה על ההודעה מקביעות דמן חתונתם ליום
י"ד כסלו ה'ב'ע"ל,

הנני בזאת להביע ברכתי ברכות מזל טוב מזל
טוב ושמחי' בשעה טובה ומצולת ויבנו בית בישראל
בנין עד עדי עד על יסודי התורה והמצווה כפי שהם
מוראים במאור שבתורה זוהי תורה החסידות.

ברכת מזל טוב

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

כג

ולזכות
החתן הרה"ת משה פינחס הכהן
והכלה מרת חייה מושקא שיחיו
ב"ץ

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומצוולחת
ביום שלישי שהוכפל בו כי טוב י"א אדר א' ה'תשע"א

נדפס על ידי ולזכות הוריהם
הרה"ת ר' זאב יצחק אל הכהן וזوجתו מרת דרישת שיחיו כ"ץ
הרה"ת ר' אברהם ליב וזוגתו מרת חפציבה שיחיו שוחאט